

ZEMPLEN.

Társadalmi és irodalmi lap.

ZEMPLEN-VÁRMEGYE KÖZÖNSÉGÉNEK

ÉS A ZEMPLEN-VÁRMEGYEI „TANÍTÓ-EGYESÜLET”-NEK

HIVATALOS LAPJA.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

ELŐFIZETÉS ÁRA:

Egész évre . . . 12 kor.
Félévre . . . . . 6 :
Negyedévre . . . 3 :

Bérmentelen levelek
csak ismert kezektől fogad-
tatnak el.

Kéziratok nem adhatnak
vissza.

Egyes szám ára 30 fill.

A nyiltérben minden
garmond sor díja 40 fill.

HIRDETÉS DIJJA

hivatalos hirdetéseknel:
Minden szó után 2 fill.

Petitnél nagyobb, avagy
diszettektől, vagy körzet-
tel ellátott hirdetések-
ért természet szerint min-
den négyeszőg centim. után
6 fill. számítatik.

Állandó hirdetéseknel ked-
vezmény nyújtatik.

Hirdetések és pénzküldé-
mények a kiadóhivatalhoz
intézendők.

Március 27.

II. Rákóczi Ferenc születésének 225. évfordulója.

Írta: Réz László.

Motto: . . . praescribitur centum
annis iuri regio." Göde Pál.

Emlékezzünk régiekről! Szálljon lelkünk
vissza a nagy időkhöz, melyeket a magyar
nemzeti szenvedések és küzdelmek avattak
nagygyá!

Három nap múltán felvirad ránk mar-
cius 27-ike. Nem közönséges nap ez a
magyar nemzet történetében. Forgatva
magyar nemzeti történetünk lapjait, mikor
e laphoz érünk, mintegy megelevenülnek
előttünk annak nagy eseményei. Elzúgnak
előttünk az üldöztetések és megpróbálta-
tások százados viharai, melyek e sok vi-
hart látott nemzetet csaknem megsemmi-
sítették; majd feltűnnek az elaléltság, a
gyáva meghunyászkodás gyászos évei,
melyek kiszámított terv szerint, mintegy
lassu méreggel, akarták kihalasztani e
hazából a nemzeti érzést, a nemzeti sza-
badságra, önállóságra való törekvést.

De az ádáz pusztítani törekvés ha
megtépte is a fa lombját: annak derekát
át nem roppanthatta. Az elnyomatás,
a lassu öldöklés eredménytelen vala. Az
elpusztításra, a kivészésre szánt magyar
nemzet újra lábra állt és rincesen démon,
ki rajta diadalmat vehetne!

Március 27! E nemes büszkeséggel,
e józan önérettel telt visszaemlékezést te
keltéd fei most lelkemben. Kétszázhuszon-
ötödikször hirdeted a tavaszi életre kelést
azóta, hogy egy magyar fejedelmi családnak
dicső elődjei nyomdokait járó sarja, II.
Rákóczi Ferenc, megpillantotta a napot.

Március 27! Mentől többször virradsz
fel reánk, annál követelőbben állasz

előnkbe, annál teljesebben rajzolod emlé-
kezetünk lapjára annak a dicső magyarnak,
annak a honunk, nemzetünk, fajunk
szabadságáért, boldogságáért harcoló sza-
badsághősnek, II. Rákóczi Ferencnek kor-
rát, e kor által teremtett küzdelmeit, a
hivatalos Magyarország részéről öt érte méltatlanságokat és dicső jellemét, egyénisé-
gét, — ki miénk zemplénieké különösebb
mértékben nemcsak azért vala, mert Zem-
plén fiai és leányai is mindenkor hű és
valódi magyarok valának: hanem azért is,
mert a hős Rákóczi-nemzetség ősi fészke
megyénk vala; és mert a kuruc Rákóczi-sar-
jat éppen e vármegyében kényszeríték első
izben a pusztulását és megsemmisülését
félő nemzet élére állítani.

. . . . Mik is történtek ezelőtt 200 év-
vel hazánkban? — Nem jól esik azokra
még csak visszaemlékezni sem! De a hon-
fiúi érzés ma kényszerít. A visszaemléke-
zés hegedő sebeket szaggat ugyan, de a
felvirradt jobb kor vigasztaló reménységű
is ébreszt, hogy egy nagyszerű nemzetképve-
leti cselekmény az utolsó gyógyírt is el fogja
készíteni és rá fogja csepegtetni a fájó honfiúi
és honleányi szívekre s a seb teljesen gyó-
gyulni fog . . . .

Az új jogelmélet, melyet a XVII. szá-
zad végén készítettek Bécsben, tarto-
mánynyá súlyosította le az önálló Magyar-
országot. A nemzet megszűnt magának
ura lenni. Idegen zsoldosok és idegen ta-
lajban nőt kormányzati rendszer kezdtek
sorvasztani nemzetünket. Sőt nemcsak hogy
idegen volt az a rendszer, de korszerű-
len is. Mert Európának műveltebb nemze-
tei gazdag közgazdasági politikai irodalom-
mal rendelkeztek már, mikor magyar ha-
zánkra a középkorban is türhetlenné vált
rendszert igyekeztek ráoktrojálni. A Kolo-

nics-féle kormányzati rendszer volt ez,
melynek célja — tudvalevőleg — az volt,
hogy az országot koldussá, pápistává s
aztán németté tegye . . .

Minden emberi lény, ki e haza föld-
jén magyarnak érezte és vallotta magát,
érezte, hogy lába alatt inog a föld, hogy
élete és vagyona veszedelemben forog. S
mikor a birtokos nemesség — kikerülendő
a pusztulást — Bécshez kezdett szítani s
még viseletében is megtagadta nemzeti
voltát; mikor pazar módon Bécsbe hordta
kineseit s a sorvasztó bécsi politika bécsi
német divatot teremtett és a németeske-
désben zavartalan nyugalmat biztosított,
ittthon pedig a jobbágyság és parasztság
koldus és nyomorult volt, ki „lelkén ki-
vül semmit sem mondhatott magáénak” s
kényszerülve volt látni egyéni, családi és
faji pusztulását és a nemzet sorvasztását:
csoda-e, ha ez a közös nyomorúság és
nemzeti haldoklás a legbensőbb érdek-
közösségbe juttatta e magyar földön élő
népek alsóbb és szegényebb rétegeit?!
Csoda-e, ha anarkhikus módon kezdte meg-
valósítani azt a nemzeti programot, mely
a nép fiai ajkán, a népköltészet termékeiben
(a kuruc költészetben) nyilatkozott meg?
Csoda-e, ha szenvedései végletekbe haj-
tották?! Hiszen eleinte nem volt ugyszól-
ván senkije, a ki háborgó szívét, forrongó
lelkét helyes irányba terelje!

. . . . Nem volt senkije?! Hát hol volt
a Rákóczi-sarj? Hiszen élt ekkor már Fe-
renc, a híres nemzetségnek e néven má-
sodik sarja! — Élt, élt: de ezekben a
nehéz időkben mint hontalan bujdosó
Lengyelországban lappangott. Apai és
anyai részről végzete volt ez. Alig volt
még ifju korának teljében, élete máris a
hányattatások láncolata volt. Ő érezte,

TÁRCA.

Tokaj-hegyaljai három csata.

(2. folyt.)

— A „Zemplén” eredeti tárcája. —

Írta: Karsa Ferenc.

Ugyancsak jan. 22-én délután találkozott
Schultz Helezmanóczkival Liszka és Szegi-Long
közt. A császáriak elszánt heves támadása elől
Schultz B.-Kisfaludra hátrált.

12-én este a Dessewffy-dandár is beérke-
zett a tarczali hadállásba; Klapka tehát nyugod-
tan nézett a következő napon megújulható tá-
madás elé, a miért is a Gedeon-dandárt a Schultz
tartalékául Bodrog-Kereszturba küldte.

Az egész éjjelt készenlétben töltöttük; a va-
csorát adomázással ütöttük el, mert hát szállás-
adóink igen is csüggedten viselkedtek. Még a
tarczali győzelem hire se birta homlokuk-
ról az aggodalom redőit lesimitani, s szándéko-
san kerültek bennünket. Hogy miért, az majd
kitudódik.

Január 23-ika korán reggelén, a Gedeon-
dandár a Kereszturól Tokajnak vezető szoros
ut keleti végén a Patkó-kő csárda mellett helyez-
kedett el. Tarczal felől csendesség uralkodik, de
ugy 9—10 óra közt Keresztur felől ágyuzás
hallik. Helezmanóczki megtámadta Schultzt
B.-Kisfalud előtt. Csak hamar lélekszakadva
vágat egy futár-tiszt és segítséget kér a már
Kisfaludra visszatorított Schultz-dandárnak. A
20. z.-al két százada (mert ennyiből állt a
z.-al.) sebes lépésben, csaknem futva, B.-Keresz-

turban terem, a hol Schultz már várta, s egye-
nesen a Bodrog jegén, a Kisfaludon kelepecébe
került 43. z.-al megsegítésére küldi, mondván:
„Előre fiuk, a Schliek meghal, a német elsza-
lad!” . . . és mutogatja, hogy már őt is meglöt-
ték, de az semmi. De bizony Schliek meg nem
halt, a német se szaladt el olyan hamarosan.

A 20. z. alj ott a hol nyárban a komp jár,
a jégre ereszkedik és sietve igyekszik Kisfalud
felé; oda se nézett annak, hogy a jeget a csá-
száriak elötték, utánuk és oldalt ágyúikkal
törtették és már a lecsuszott sima jégen a fo-
lyam medréből készül kikapaszkodni, mikor
egy ordinánc huszár a zászlóaljat visszahijja
Kereszturba. Oda érkezünkkor a zavar már
tetőfokra hágott, feltartoztatathatlanul hátra törte-
tő honvédek, káromkodó huszárok zagyalékai, a
visszatolakodókat rendezni törekedő tisztek lár-
mája töltik be a város utcáját. Hozzák a sebe-
sülteket, köztök a 43. z. alj paranesnokát, a
vitéz de vigyázatlan Kálnoky századost, puska
agyával szétzuzott véres feje nincs bekötve,
huzódnak vissza az ágyuk, a tüzerek zuguló-
nak, mert kifogyott a töltény, s egyre kiabál-
ták, hol vannak a Gedeon ágyúi?

Páni félelem fogta el a hátráló dan-
dárt. Ekkor Schultz Bódog alvezredes a 20. z.-
alj egy századát B.-Keresztur város közepén
helyezi el, hogy annak oltalma alatt, a még
egyedül használható zászlóalját, a Don-Miguel-
ket rendezhesse; a 20. z.-al második századát
pedig a város végső házaiban és különösen a
sörházban megfészkelődött császáriak ellen ro-
hamra küldi.

A század négy roham-oszlopba fejlődött; a
bal szárny, egy szakasz, a száraz malom felől a

temető mellől, oldal uton, a jobb szárny, egy
szakasz, a Bodrog jegén igyekezett az ellenség
állását bekeríteni; a közép egyik szakasza, az
országuton szemközt a sörháznak, a másik sza-
kasz, az országuttal egyenközben vonul a skarp-
szerű pince és borház utcán, szintén szemben a
legfeljebb 7—8 láb széles sikátoron keresztül a
sörház megrohanására irányult. — A rohamnak,
kivált az imént látottak miatt megrendült le-
gényiséggel, a legnagyobb gyorsasággal kellett
vala végrehajtani és a két szárny elindulása
után 5 pernyi időköz után, a két rohanó sza-
kasz elindul.

Velőtrázó sortűz ropogása fogadja a ro-
hanó honvédeket, melyben az előre törők zsi-
vaja elenyészett. . . . A sortűz egész ereje az
országuton indult szakasz ellen volt irányozva,
Hegymeghy Samu főhadnagy elesik, legény-
sége halomra löve maradt a csatatéren és erről,
az átláthatatlan ködben, a másik rohanó sza-
kasz — hogy a lövés után mi történt, mit sem
tud, mert annak elsőben is a háta mögött és
oldalt fekvő házakból kellett, az őket sűrű lö-
vésekkel tizedelő ellenséget kituszkolni. A mi-
dön pedig a sikátor megrohanásához sorakoztak,
a szélső legény, a kinek jobb keze mutató uj-
ját a puska ravaszával együtt ellőtték, s már
elesett káplárjának fegyverét használta, elki-
áltja magát: „Hegymeghy főhadnagy után a
fehér szijasok mennek!” A szakaszvezető tüzet
vezényel, mire egy bösz ordítás után a fehér
szijasok szuronyal támadnak a honvédekre.
Már-már összeérnek a szuronyok, midőn a fe-
hér szijasok tisztje elkiáltja magát: „ne löjjetek,
hiszen mi a Don-Miguel vagyunk” és meg-
érteti a honvédekkel, hogy a Hegymeghy

A Zemplén mai száma tizennégy oldal.

hogy nemzetségének hagyományai kötelességet rónak elébe hazája, nemzete iránt: de másrészt tudta azt is, hogy az udvar gyanuja is kíséri, mely életére is, vagyónára is végzetessé válhatik. Ő tehát a közelettől tartózkodott. Magányba vonult s vadászatként és gazdálkodásnak adta magát, azt hivatkozva, hogy a politika hullámai az ő így megalkotott édes magányába el nem hatolnak.

(Vége köv.)

A kivándorlásról.

Mailáth József grófnak a Nemzeti Szövetség közgyűlésén Budapesten az 1901. márc. 15-én tartott előadása.

... Nemesek a dicsőké a haza;
A munkás, pór, szegény,
Bár észrevétlen, dolgozik
A hon derültén.*

Vörösmarty M.: „Honszeretet”.

Az Orsz. Nemzeti Szövetség igazgatósága fölszólított, hogy a közgyűlésen tartsak egy fölvilágosítást a kivándorlásról.

Igen kényes helyzetbe juttatott engem ezen megtisztelő fölhívás, mert nincs háladatlanabb dolog, mint oly kérdéssel foglalkozni, melynek fontossága a köztudatba még át nem ment s mely a társadalom nagy tömegét hidegen hagyja.

Mert ha vannak is egyesek és egyesületek,¹ a kik hazánkban tudományosan és komolyan foglalkoznak a kivándorlás kérdésével — habár a napilapok is sokkal többet és szívesebben írnak róla, mint előbb — és a közfigyelem a törvényhozás mindkét házában föl lett több ízben hiva, sőt tudtommal, a mit nagyon örvendetes jelenségnek tartok, még a delegatio külügyi bizottságában is történt ez irányban fölszólalás, végül már egyes megyék főispánjai is beható figyelemre méltatják a közgazdasági jelentőségű kérdést: mindazonáltal — be kell, sajnos, ismerünk — még nem fejlődött ki nálunk azon tudat és érzet, hogy ezen jelenség hova-tovább a leg-sajátabb érdekeinket fogja érinteni.

A kivándorlás, mint sok más egyéb fontos közgazdasági vagy társadalmi kérdés iránt mutatkozó csekély érdeklődésnek pedig, t. uraim, legfőbb oka az, hogy nálunk a legjelentékenyebb politikai dolgok, melyeknek szélesebb melderben való megvitatása szokszor egészen fölösleges, némelykor káros, több érdeklődést tud kelteni a törvényhozás termeiben, a sajtóban s a társadalom széles rétegeiben, mint egyéb valóban komoly dolgok és jelenségek s ezen körülmény, t. uraim, csak arról tanuskodik, hogy politikai és társadalmi életünk nem egészséges!

Kétszeresen nehéz tehát rám nézve a föladat, melyre vállalkoztam, mert egyrészt egy jelenleg még ugynevezett népszerűtlen eszmével kell foglalkoznom s az általánosnak mondható érdeklődéssel szemben azt bizonyítanom, hogy a kivándorlás kérdése közgazdaságunkra, egész nemzeti fejlődésünkre nézve igenis egy főfontosságú jelenség, másrészt meg kell küzdenem oly áramlatokkal is, melyek a kérdést úgy igye-

¹ Az Omge, a zemlénmegeyi gazdasági egyesület, a magyar közgazdasági társaság stb.

és csapatja helyére, a hézag betöltésére őket rendelték. „Előre hát fiuk” — így végzi a vitéz Don Miguel tiszt — „a város végéig meg ne álljatok!”

Honvédek és Don Miguelek elváltak egymástól, egyik is, másik is kijelölt utjokra, hogy szuronyaikkal nyissák meg a viszontgyesülést utját.

A roham végre, annyi véráldozat árán, sikerült és az ellenség sietve hátrált Mád felé. — Az ellenség megfutamodása után, a Don Miguelek a szaladó ágyuk dübörgése után a szerencsés helyi országútra, — a honvédek pedig Kisfaludra küldettek, mind a két csapat a császáriak visszavonulásának képzelt iránya felé.

Kisfaludon a sivaliszérek éppen a podgyász, élelmi szerek és az ütközet elején zsákmányolt fegyverek elszállítása körül szorgoskodtak, de a honvédek láttára vágatva távoztak. A jégen a sörház megkerülésére küldött szakaszszal egyesült rohamcsapat estefelé a 43. z.-alj sebesültjeivel, bor, kenyér és szalonnával megrakott három szekér élelmi szerrel és egy szekér összetört fegyverrel, a nép leirhatatlan öröme és lelkesedése közt, éjjeli szállásra B.-Kereszturba bevonult. — A szívesen adott vacsora közben azt is megtudtuk, hogy az a vacsora, a melyet eszünk, a németnek volt megrendelve. — Ezért ült hát tegnap este a nép homlokán az a sötét közöny.

Mennyi áldozatba került nekünk a b.-kereszturi ütközet: mutatja az, hogy a 43. z.-alj erkölcsi és anyagi veszteségén felül, a 20. z.-alj rohamra küldött két szakasza, a mely legfeljebb 80 emberből állott, 40 harcosnál többet vesz-

keznek föltüntetni, mintha a kivándorlás — jelenlegi viszonyaink között is — csak egy mulandó, magától elenyésző, maga-magát szabályozó természetes átalakulás volna, — mintha képek tulságos feketére volnának festve, — sőt vannak oly hangok is, melyek szerint ezen kérdés fölszínre vetése nem volna egyéb, mint az osztály- vagy felekezeti harc fölidőzésének egyik eszköze.

S ha, t. uraim, dacára ezen kérdésnek népszerűtlen, kényes és sokféleképpen magyarázható voltára, a szíves meghívást elfogadtam és ide jöttem, hogy azt higgadtan, tárgyilagosan megbeszélés és bírálat tárgyává tegyem, a pro és contrát bonckés alá vegyem, tettem ezt azért, mert tudatával bírok annak, hogy az itt elhangzott szó esetleges szándékos elferdítések dacára is nagyobb visszhangot fog kelteni, mert továbbá idáig mindig azt tapasztaltam, hogy a higgadt, tárgyilagos és jóindulatu előadás nálunk Magyarországon széles körökben barátságos fülekre talál s így az eszmék tisztázásához nagyban hozzájárul és mert végül azon légkörben növekedtem és nőttem föl, hol azt tanultam, hogy azok kötelessége az ily lényegesebb és kényes kérdésekben nyilatkozni, vegyék azt bár ezeken is kedvetlenül kik politikailag, anyagilag s gondolkodásukban is teljesen függetlenek!

Ily föltételezések mellett foglalok helyet t. uraim, a fölvilágosításhoz.

Midőn egy pár évvel józan falusi népünk, sok évek mulasztása s aránylag igen rövid ideig tartott izgatás folytán az u. n. agrar-socialismus hálójába akadt, utaltam arra, hogy az iminens veszély mindig a baj föl nem ismerésében rejlik, ha tehát azt kikerülni akarjuk, arra bátran rá kell mutatnunk.

Igen, t. uraim, a veszély szemébe kell nézni s ha megösmékedünk vele s igyekszünk azt elhárítani, elveszti idővel veszedelmes jellegét; ezt kell követnünk a kivándorlás kérdésénél is s akkor a kedvező megoldás megrázkódtatás nélkül remélhető.

Ha nagy általánosságban — az egész föld kerekét értve — azon rugókat keressük, melyek a szorosabb értelemben vett kivándorlást, vagy a népességnek egyik helyről a másikra való özőnlést előmozdítják azon következtetésre jutnak, hogy valahányszor a népesség egy-egy irányban s nagyobb mérvben megindul, hogy létfeltételeit könnyebben megszerezhesse és biztosíthassa leggyakrabban azon viszonyok és tényezők játszanak közre, melyek politikai, közgazdasági és társadalmi életünk körén belül önkéntelenül vagy céltudatosan képződnek.

Nagy tömegek átváltozását, mozgalmát csak ezen magasabb szempontokból szabad szemügyre vennünk, ha az okok kutatásában téves alapokra állani nem akarunk.

Ha ily magasabb szempontból keressük az általános rugókat, e kérdésnél mint hatalmas tényező tűnik előnkbe a civilizatio, a cultura haladása és terjedése, mely eleinte csak az egyes országok határain belül a falusi elemet mozgósítja a városok felé s bár már ezen jelenség is bizonyos tekintetekből aggályos, különösen a falusi elemek gyengítés miatt, mindazonáltal — tekintve, hogy a városi elem ezen beözönlés által megújuló és fölfriessül — nem jár mindaddig nagy kárral, míg ezen mozgalom az ország hatá-

tett; a Don Miguelek vesztesége 15 ember, s azok közül nehányat bizony mi löttünk le.

Ráborult a sötét éjszaka a csatatérre. Bakkanesszijaikat megeresztve, fáradtan tért pihenőre a honvéd; a nap nehéz munkája elvégeztetett. Nincs dolga a holnapi napig senkinek.

De volt, mégpedig igen sok dolga, a szenvedők istápolójának, a halálra váltak vigasztalójának és reménység-adójának, a kötelesség-érzet magaslatán álló orvosnak, zászlóaljunk szeretett orvosának, Lengyel Endrének, a ki egy-maga fáradozott a sebesültek fájdalomának enyhítésében.

Az isten áldja meg érte!

Január 24-én, Klapka az ellenség üldözésére vezette seregét, de már 25-én hírül hozták, hogy a Schultzig hadosztály, — négy zászlóalj gyalogos és nyolc század nehéz lovas, (5000 ember) Pestről jövet, Schlickkel egyesült és Schlick most már a tokaj—debreceni ut kiero-szakolására megújítja a támadást. Klapka tehát seregét menten Tokajban egyesítette.

Január 26-án a magyar sereg átkelt a Tiszán, Tokajban csupán gyenge, figyelő csapatot hagyott a 20. és 42. z.-aljból.

Estefelé egy tüzerüst a Tisza hidját felégette.

Mészáros Lázár, a volt vezér, azt mondja, hogy Klapkának a Tisza mögé vonulása stratégiai baklövés. — Rüstzov, a ki nem kíméletes bírálója a magyar vezérek cselekedeteinek, a Klapka visszavonulását nem tartja baklövésnek, az eredmény csakugyan Klapka mellett bizonyít.

Se helye, se ideje most annak, hogy a

rain túl nem terjed. Egészben véve a kivándorlási mozgalom természetes következménye a minden irányban tapasztalt s országokonkint, sőt világrészenként egymással kölcsönhatásban álló átalakulás és fejlődésnek is; ma már ugyanis az egyes országok nem alkotnak elszigetelt külön csoportokat, mint a régi időkben, a midőn a nagy tömeg alig tudta, hogy mi történik máshol, de nem is állott módjában a távollévőkkel érintkeznie, összes figyelmét a saját otthonában, egy aránylag szűk körben összpontosította és belétörődött helyzetébe. Ma már a posta, távirat, telefon s az összes más közlekedési eszközök annyira kifejlődtek, hogy mindenki bárholonnan s gyorsan hírt vehet mindenről és rövid idő alatt megismerheti majdnem az egész földgömbön bekövetkező nagyobb változásokat és eseményeket, — a vasutak és gőzhajók gyorsan és aránylag olcsón szállítják az embereket és árukat bárhová és a külföldről hazaérkezők többszörösen közvetítik szerzett tapasztalataikat; — a népek között tehát nincsen meg többé a válaszfal, közelebb jutottak egymáshoz, egyformában gondolkoznak, érdeklődnek egymás sorsa iránt és kihatásnálni igyekeznek a részükre kedvezőnek mutatkozó alakulásokat; ezen megváltozott viszonyokban találjuk föl a világversenyt és a világpiacon, úgy az árucikkeknél, mint az embereknél. Ezen tényezők folytán — bár itt inkább kivételes viszonyok uralkodnak — hazánk lakossága is bejutott a fejlődés sodrába, a kor szelleméhez képest átídomult, követi a modern irányzatot, a mely szerint első sorban önmagának akar használni, hogy nagyobb igények mellett és lehetőleg jól megélhessen; a ki hazájában nem tud boldogulni, nincs többé azon kényszerhelyzetben, hogy mégis otthon maradjon, ma már módjában áll máshol jobb megélhetési viszonyokat keresni. Nem tehetünk kifogást ezen irányzat ellen, de nem is állana hatalmunkban azt megváltoztatni. Hiszen, t. uraim, ki hazájában mindenét elvesztve, nyomorral küzd, jól is teszi, ha kivándorol, föltéve, hogy ez által helyzetét javítani képes.

Földünk államainak statisztikai táblázatából azt látjuk, hogy Belgiumban egy □ kilométerre esik 226, Hollandiában 154, Olaszországban 110, a Német birodalomban 94, Ausztriában 84, Franciaországban 73 és Magyarországon csak 58 lakos, hazánk népességének száma tehát a többi művelt államokéhoz viszonyítva, csekély és hasouló viszonyokat föltételezve, inkább azt kellene következtetnünk, hogy a többi országokból vándorolhatnának be hozzánk.

Oly nemzet, mely nem gyarapszik, fejlődésének alapfeltételeit nélkülözi, mondja Thirring Gusztáv dr. igen érdekes munkájában² az a nemzet pedig, mely számban megfog, fejlődésében oly veszedelmes lejtőre jutott, melyen, habár lassan, de föltartóztathatatlanul közeledik a biztos pusztulás felé.

A természetes népmozgalom hazánkban, statisztikusaink³ egybehangzó ítélete szerint, nagy halandóságunk mellett is — mert 1000 lélekre 29 halálozás esik — elég kedvező, nemzetünk erős szaporodási képessége ismeretes az egész világ előtt: kevésbé biztató képet nyerünk azonban, ha a vándormozgalom hatását vizsgáljuk;

²⁻³ A felvidéki kivándorlás hatása népesedésünkre. Thirring Gusztáv dr. Budapest. Különlenyomat a Budapesti Szemle 1898. évi januári számából I., 3. és 4. lap.

Folytatás az I. mellékleten.

vezérek fölött itélkezzünk, de mégis figyelemre méltónak tartjuk azokat az okokat, a melyek Klapkát, — miután Dembinszki a kért segítséget megtagadta — a tarczali és b.-kereszturi hadállások elhagyására és a Tisza balpartjára vonulásra készített; ugyanis, minthogy a Seklick működésben levő serege, a Schulzig-hadosztály csatlakozása folytán immár 12,000 harcosra szaporodott, megküzdhetett volna-e sikeresen a 7000 embert alig számláló magyar hadsereg az erősebb tüzéséggel és sokszorosan tulnyomó számu lovassággal ellátott ellenséges haderővel, akár a tarczali-kereszturi hadállásban, akár a Mádi-kettős-csárdánál, míg a Tokaj és Rakamaz közt elvonuló s mindkét oldalán erdővel borított terület, sőt végső esetben Rakamaz is hatalmas védő állásul kínálkozott. Seregét tehát következőleg helyezte el.

Balszárgy: Bulharin-dandár 11 század gyalogos, három század huszár és kilenc db ágyu, Nagyfalú és Eszláron. Ebből a dandárból a 34. z.-alj a Gedeon-dandár megerősítésére kiszakítottatott.

Jobbszárgy: a Schultz-dandár, 14 század gyalogos, egy és fél század huszár, hat ágyu, Timár és Szabolcsan.

A középsőben: a Gedeon-dandár, a 34. z.-aljjal erősítve, 12 század gyalogos, egy és fél század huszár, hat darab ágyuval, a hidfőnél és az erdőben foglalt állást.

A Desewffy-dandár 16 század gyalogos, egy század huszár és kilenc darab, ezek közt 6 db. 12 fontos ágyu Rakamazon tanyáztott.

(Vége köv.)

hazánkon kívül nincsenek nemzetünknek rajai, melyeket a nemzet testébe olvasztani lehetne; a mi kevés bevándorlás pedig hazánk északkeleti részében történik, az nemzeti és társadalmi szempontból inkább káros, mint hasznos s azt egy elfogulatlanul ítélőnek be kell ismernie, hogy az évtizedek óta tartó állandó és egyre erősödő kivándorlási mozgalom nem lehet mi ránk nézve kedvező; a kivándorlási mozgalomnak hazánk fölföldje egyik legjelentékenyebb és legerősebb gócpontja, itt ütötte nemzetünk testén a baj a legvéresebb sebeket, melyek nehezen hegednek be — talán sohasem! — dacára annak, hogy jelenlegi kormányfőnk s ezek között első sorban földművelési miniszterünk a legerősebb s a leghazafiasabb kezekkel látott hozzá különösen az északkeleti megyék lakosai helyzetének javításához, hogy őket egyrészt a kivándorlástól visszatartsa, másrészt boldogulásukat a hazában elősegítse.

(Folytatjuk.)

Március 15.

Azokon kívül, a miket lapunk ma egy hetes számában közöltünk, még az itt következők, ugyisintén a „Tanügy“ rovatában olvashatók adják tudtul, hogyan ünnepelték vármegyénkben, nagyok és kicsinyek egyaránt buzgó szívvel, az idén *Március 15-ét*. A tudósítások itt jönnek olyan sorrendben, a mint szerkesztőségünk-höz beérkeztek.

Gálszécs intelligens közönsége a nagy nap emlékéhez méltóan ünnepelte meg az idén is Március 15-ét. A bankettel egybekötött ünnepség az „Erzsébet“ szállóban folyt le, melyről a következő rövid tudósítással szolgálunk a „Zemplén“ olvasó-közönségének. Az ünnepélyt *Bessenyei István* mglési földbirtokos, mint a rendező bizottság elnöke, rövid, lelkesítő beszéddel megnyitván előadta a programot. E program szerint az egybegyűlt közönség elsőben is a „Himnusz“-t énekelte el. Ennek végeztével *Bálint Kálmán* gálszécsi adóhivatalnok lépett a felolvasó asztalhoz; felolvasásában sikeresen és lelkesen méltatta március 15-ének és az azt követő szabadság harcát a történetét. Felolvasásának befejeztével elszavalta a „Talpra magyar“-t. Utána *Sztankó Ernő*, szintén gálszécsi adóhivatalnok, *Kovács Lajos* „Magyarország“ című költeményét szavalta el, határozott hatást keltett a közönség soraiban, mely lelkes tapsal jutalmazta a szónokokat. Ezt követte a Szózatnak az egybegyűlt által való eléneklése. A szellemi élvezetek után kezdetét vette a bankett. Az első tószót *Péter Mihály* gálszécsi ref. lelkész mondotta: éltetvén március 15-ének három nagy vívmányát, a szabadságot, egyenlőséget, testvériséget. Ez eszméket erős köfalhoz hasonlította, mely minden támadás ellen megvéd bennünket, minden jövő haladásunk biztosítéka. Beszéde végén egy hasonlattal élt. *Rhemus* kicsinlőleg ugrotta át a *Romulus* által emelt római kőfalat, de halállal lakolt érte: erkölcsi halál érje mindazokat, kik 48 eszméit megrontani, vagy kicsinyelni akarják. *Bessenyei István* szép szavakban a jelenlevő *Kertész János*, 48-iki honvédet, a dicső napok tanuját, ki a forradalmat végigküzdötte, köszöntötte fel. — *Péter Mihály* az ünnepély szónokaiért *Bálint* és *Sztankó*ért ivott. Az előadókat egy francia író szavaival élve a mágneshez hasonlította; mert a miképpen a mágnes magához vonja a vasakat, erejét azokba átönti, így öntötték át a szónokok a lelkesedés tüzeit a hallgatók szívébe s magokhoz kapcsolták. — *Eperjessy Lajos* dr. gálszécsi fiatal ügyvéd, a kassai csata egy epizódjának elmondásával a lelkes honvédekért s köztük *Kertész*ért emelt poharat. A bravuros beszéd általános tetszésre talált. — *Andrejkovits* állami igazgató-tanító, a márciusi ifjak emlékének áldozott, s szép dikciójában a még élő *Jókai*ért, nemzetünk dicsőségéért ivott. E többé kevésbé hivatalos színezetű tósztok után eredt csak meg igazán a beszédek árja. Poharat emeltek még többen *Bálint Kálmán* *Bessenyei* mint a vidék ágilis, hazafias áldozatkész férfját. *Bessenyei* a függetlenségi eszméket *Péter Gálszécs* intelligenciáját éltette, mint a mely haza szeretetének ma is szép példáját mutatta. — *Altalában* véve *Gálszécs*en márc. 15-ike most is fényesen sikerült. A banketten mintegy 50-en vettek részt. Az intelligencia majdnem kivétel nélkül képviselve vala. De baj, hogy a polgárságot még mindig nem hatotta át a 48-iki eszmék érzelme, minden rétegében. Jövőre a március 15-ét általánossá kell tenni. Mert erős Magyarország csak akkor lesz, ha minden magyar szíve felekezeti, társadalmi különbség nélkül a

48 eszméitől minden évben legalább egyszer erősebben is meg-megdobban.

p. m.

— **Március 15-ike Sárospatakon.** A sárospataki diákság — írja alkalmi tudósítónk — magához és ama nagy naphoz méltóan ülte meg a magyar ifjuság és a magyar nemzet örömműnnapját. Reggel 8 órakor a templomban *Bakcsy István* szénior imádkozott. A sajátképen való ünneplés d. u. 3 órakor vette kezdetét a főiskola imatermében. Az ünneplés programjának legragyogóbb pontját *Rohoska József* teol. tanár nak új eszmékben dus, hatalmas beszéde és *Novák Sándor* tanárnak *G. Nagy Béla* hittan-hallgató szavalta gyönyörű alkalmi ódája képezte. A nagyszámú díszes közönségnek szünni nem akaró tapsvihara eléggé dekumentálta a hatást. *Molnár István* és *Batta Miklós* hittan-hallgatók hazafias darabokat szavaltak. A hézagokat a főiskolai ének- és zenekar sikerült szereplései töltötték ki. Este a város háza nagytermében újra találkoztak a fiatalok. *Jónás* híres cigánybandája mindenkinek lelkében rózsás hangulatot teremtett. Nagy meglepetést okozott a szünetórájakor megjelent „Jaj be huncut...“ című báli éleclap, melyet *Benkő Sándor*, *Simon János*, *Nemes Béla*, *Toma István* és *Márton János* akadémiai hallgatók szerkesztették, mely a többek közt *Miskolci Simon János* joghallgatónak a *Simon József* és *Simon Ernő* joghallgatóktól megzenésített alkalmi eszárdásait, valamint a bárról szóló referátát és a jelenlevő hölgyek névsorát is tartalmazta. A szünet órája után az ifjuság végig dalolta az alkalmi eszárdásokat zenekiséret mellett, azután elkezdődött az a felesleges szüpe eszárdás, meg a többi, s tartott hajnalig. A reggeli hat óra is alig tudta végét vetni a pompás diákmulatásnak. omm.

Mádról írja levelezőnk: A magyar szabadság születésnapjának, vagyis az 1848. márc. 15-iki hazafias felbuzdulásnak 53-ik évfordulóját a „Polgári Olvasókör“ kezdésére lelkesen megünnepelték minálunk is. Az ünneplés az állami iskola termében történt; műsora a következő volt: 1. Megnyitó beszéd. Tartotta: *Pálóczy József*, elnök. Himnusz. Énekelte a daloskör. 3. Alkalmi költemény. Szavalta: *Korcsák Anna* urhölgy. 4. Ünnepi beszéd. Tartotta: *Wetterschneider Miksa* tak. pénzt. titkár. 5. Kossuth-nóta dalfűzér. Énekelte a daloskör. 6. *Március 15.* szavalta: *Simkó Anna* urhölgy. 7. *Petőfi* Honfida. Énekelte a daloskör. 8. Tompa: „A gölyárhoz“ költeménye. Szavalta: *Szourál János* tanító. 9. Szabadságdal. Énekelte a daloskör. 10. Elnöki záróbeszéd. — Kellemes ujtítás volt, hogy a szereplésben hölgyek is részt vettek. — A mi az előadást, a szereplést illeti, valóban bajos volna megmondani, melyik volt szebb, melyik volt jobb. Hanem az az általános tetszés-zaj, tapsvihár és éljenzés, mely minden egyes szám után meg-megújult, bizonyítja az a nagy hatást, azt a felbuzdulást, melyet a remek szónoklatok, a művészi nivón álló szavallatok és a daloskör kitűnő éneklései keltettek a szép számú hallgatóságban. A kiválóan sikerült ünnepség az áll. iskolában véget ért, a „Polg. Olvasókör“ helyiségeiben gyűlt össze a közönség, hol a közvacsora után *Hamza Náci* régi híres zenéje mellett hajnalig tartó vig mulatással fejeztük be az ünneplést.

Szinárról írja levelezőnk: Szinna és a környék közönsége a legnagyobb lelkesedéssel ünnepelte meg a március 15-iki nagy napot. A hazafias ünnepést ft. *Lehoczky* Endre esperes plebánus nyitotta meg lelkes szavakkal. *Dancs János* hosszabb felolvasással, *Varga János*, *Márton Sándor*, *Stephán Béla* és *Horváthy Gyula* alkalmi szavallatokkal lelkesítették a szép számmal egybegyűlt közönséget. Hazafias dalokban nem volt hiány s különösen nagy-szerűen sikerült a négyszólamu „Talpra magyar!“ Az ünneplés a „Szózat“ eléneklésével ért véget.

Nagy-Mihály községből írják: A minden magyar ember előtt feleldhetetlen nagy nap emlékének áldozott Nagymihály városa. A kaszinó március 15-én a Barnai-szállóban társasvacsorát rendezett, melyen a távol vidék is részt vett, mintegy 110-en gyűltek egybe. Az ünnepi szónok *Sulyovszky István* volt, ki magvas s mélyen átgondolt beszédben emlékezett meg a márciusi nagy eszmékről; kivül szép beszédet mondotak *Kozlay József*, *Mihalovics Jenő*, *B. Gorzó Bálint*, *Huttka József*.

O.-Lisztkáról írják a „Zemplén“-nek: Márc. 15-ikét, a sajtószabadság hajnalhasadásának évforduló emlékünnapját *O.-Lisztkán* is, bár szerényebb mértékben, de lángoló lelkesedéssel ünnepelték. — Este hazafias dalok éneklése és zeneszó mellett járta be a fiatalok az utcákat, majd a Városház-téren a Szózat eléneklése után

sooki *Tóth István* rövid, de hazafias szellemű áthatott beszédben vázolta a nap jelentőségét és szavalta el bravúrosan a „Talpra magyar“-t. A Himnusz és más hazafias darabok eléneklése után oszlott szét a közönség a szépen kivilágított utcákról.

Tokaj város hazafias polgársága — írja levelezőnk — híven eddigi hagyományaihoz, hazafias kegyelettel ülte meg Márc. 15-ének emlékünnapját. A polgári kör kebeléből kiindult mozgalom, hogy t. i. az ifjusággal karöltve rendeztessék az ünnepség, bizonyos félreértések miatt hajótörést szenvedett, s e miatt a fáklýs-menet, a főtéren eddigelé szokásos ünnepi szónoklatok és szavallatok elmaradtak; hanem azért a polgárság házain a reggeli szellő kítűzött nemzeti lobogókat lengetett, estve pedig ablakaink — talán kivétel nélkül — ki voltak világitva. Az ifjuság az „Aranyas“-ban, a polgári kör és énekkar pedig a Weisz-féle vendéglőben rendezett ünnepi áldomást, mely utóbbin *Króczér László* dr. méltatta a nagy nap jelentőségét. A polgárokat a szabadság, egyenlőség és testvériség eszméinek ápolására buzdítva végezte hatásos beszédét. Hogy felkészítőtkben, s az énekkar részéről előadott hazafias énekekben hiány nem volt, talán fölösleges is jelentenem. A banketten résztvevők közül néhányan az ifjuság áldomásán és viszont az ifjuság részéről is a polgárság körében megjelenvén, a fennállott különbözetek eloszlattattak s kilátás van arra, hogy jövőre ismét oly egyetértésben oly szép márc. 15-ét ülünk, mint ezelőtt. Adja isten, hogy úgy legyen!

Erdő-Horvát községben is megünnepelték az idén Március 15-ikét. Seregestől tódult a falu népe vallás és felekezeti különbség nélkül a ref. iskolába, mely egészen megtelt, úgy hogy még az udvaron is voltak nagy számban ünnepelő egyének. A d. e. 9-kor kezdődött ünnepelésben részt vettek a róm. kat. iskola növendékei is *Juresa Andor* tanító vezetése alatt, a községi előjáróság, a ref. daloskör stb. Alkalmi beszédet *Gaal* Endre ref. tanító tartott. Beszéde az a kijelentését, hogy legalább ezen az egy napon döntsük le a felekezeti egymástól elválasztó falakat s legyünk egyek a hazaszere-tetben, lelkesen megéljenezték. Az ünneplés végeztével *Sallay Sándor* ref. lelkész mondott köszönetet az ünneplés rendezéséért az ünnep-lők nevében. rl.

Nyílt levelek a szerkesztőhöz.

I.

Kedves barátom!

Homonna, március 20.

Becses lapod, a „Zemplén“ március 10-iki számában, a „Jelentés az inségről“ — című közleményben, a z.-driesnai tagosításról is tétetik említés, — mely az első szótul az utolsóig valótlanságok és rágalmozások halmaza — és minden alapot nélkülöz!

A z.-driesnai tagosítás még nem nyert befejezést, a mennyiben még sem hitelesítve, sem bíróság resignálva nincsen, azért korai dolog most róla többet beszélni, rövid idő kérdése az ügy befejezése, s akkor aztán nem rossz akaratu információk, de tények alapján beszélünk. Ez lesz az irányadó!

A ki a megkötött egyezséget és kiküldött törvényszéki bíró jegyzőkönyvét elolvassa és a megejtett munkát ezen az alapon megvizsgálja: bizonyosan nem mondhat ilyen ferde ítéletet.

Legy szives e néhány sort becses lapodban közölni, mire kér

tisztelő barátod,

Lukovits Ottó.

II.

Tekintetes szerkesztő ur!

Szatropkó-Polena, márc. 18.

A „Zemplén“ márc. 10. számában közzétett „Jelentés az inségről“ című közleményben a „Reusz hereg“ tulajdonát képező összes uradalmakra vonatkozólag felületes információ folytán tévesen állítatik, hogy éppen paragon heverő birtokok — és hogy ezekből a népek semmi haszna és keresete nincsen stb.! Miért is — mint a hereg Ófensége egyik kezelő tisztje, — ennek ellenében kötelességemnek tartottam a következőket nyilvánosságra hozni.

1. Ófensége a „sztropkai járásban“ fekvő birtokrészeiből *Bisztra*, *Mikova*, *Makócz* és *Bukócz* községekben a mezőgazdasági részt, az illető községek magok bérlik és pedig jutányos áron.

Havajt és Sz.-Polenát a vétel alkalmával már egy *Herczfelder Zsigmond* nevű budapesti

lakos bérelte és ennek meghagyandó volt — a bérlet letelteig! — Azonban ezt a bérletet is *Ó tőle* már a községek birják és pedig akképen „legelőnek”, hogy minden nagy marha után 2 koronát fizetnek egész évre!

Z. Driesnát, melynek urasági része osztályozott holdakba 3 hold belső 48-as szántó-, 180 rét-, 73 hold legelő- és 1047 erdőt, tehát összesen 1360 össz. kat. holdat teszen, a községnek kínáltam 250 ft. illetve 500 koronáért bérbe, de ki nem vette.

Az erdei gazdaságot illetőleg rendszeresen vezetjük, a kopár területeket és a vágásokat fenyő esemetékekkel ültetjük be és így 3 év alatt már 750.000 esemetét ültettünk Havaj és Sz.-Polena határában, a mi 160 kat. holdnak felel meg.

Továbbá évente 150—200 vagon szent szállítunk Coburg herceg vasgyárának és ez által jó keresetet nyújtunk a népnek, ha dolgozni akar, kereshet fejenként 2 koronát, szénegyet 4 koronát, szénfuváros 5 koronát!

Ha a nép bármelyike ez uradalomhoz fordul kérelemmel soha senkit sem utasítanak vissza, előleget 1—200 koronáig mindig kapnak, lóra, igavonó marhára stb. és az ilyen előleget úgy fizeti vissza, amint neki legkényelmesebb.

Ha valamely belsőségre, vagy más földcsekére vágyik, azt az uradalom a földműveseknek szívesen eladja, a hogy már úgy a sztrókai- mint a homonnai járásban tényleg meg is történt több ízben.

Hogy az uradalom havonta 2000—3000 koronát fizet munka fejében, erről könyveink tanuskodnak s így nem áll az, hogy olyan holt birtokot képez és még kevésbé, hogy a népnek ezekből nincsen haszna és ha hasznát látja, ez olyan uzsorakamat féle volna! Ellenkezőleg, ha mindenki úgy tenne mint mi teszünk, azt hiszem még azok a panaszok is elnémulnának, a melyek jelenleg is csak igen megrostálva figyelemre méltatandók.

Az uradalom minden tekintetben kulán a a terhei lerovásában és ebbe annyira megy, hogy p. d. 1900. év febr. havában a havai körjegyző felszólítására 40 koronát fizetett valami tűzifecskendőre, melyet 8—10 év előtt vett és mely összegnek, felfogásom szerint, már régen elszámolva kellene lenni.

Különben a községi állapotokról és sok másról fentartom magamnak más alkalommal nyilatkozni* még pedig nem gyarló információk, hanem tényleges adatok alapján.

Kérem a t. szerkesztő urat, méltóztatásuk ezen soraimat az igazság érdekében becses lapjában közlésre méltatni.

Kiváló tisztelettel lévén

Machovis Ferenc,

Reusz herceg urad. tisztje.

Vármegyei ügyek.

„Kétszer ad, ki gyorsan ad.”

A sztrókai járásban a kedvezőtlen gazdasági viszonyok folytán beköszöntött nagy szegénység, éhínséggé minősítve képzeletünk világában, immár szörnyű rémképeket festett elénk.

Már már láttuk lelki szemeink előtt, mint szedi áldozatait a rut halál az éhezők tanyáin, midőn egy varázsütésre álomlátásunkból kibontakozva, éppen a legválságosabb pillanatban örömittasan látjuk magunk előtt a nyomorral küzdők védőangyalát, amint vasmarokkal rántja vissza a tátonyó örvény széléről a szerencsétlen áldozatokat.

Hála neked gondviselés, hogy oly kegyes voltál hozzánk, hogy e szegény népnek egy oly védőangyal küldtél, a ki nélkül népünk nyomorúság helyzete a legválságosabbá válhatott volna.

Az a védőangyal, a ki gyors és hathatós intézkedéseivel megmenté népünket a végpusztulástól, ki lenne más, mint nemes cselekedeteiről széles körben ismert, szeretve tisztelt főispánunk öméltsága, kinek szíve érettünk lüktet, kinek minden gondolata a mienk, a ki a baj komoly voltát megértve, gyors intézkedéseivel ezer métermázsza burgonyát és száz métermázsza kukoricát juttatott járásunk főszolgabírójához, a szükölködők között leendő kiosztás végett.

Bár e szép cselekedetet maga a tény is eléggé megdicséri, mindazonáltal a megnyilvánult közóhaj hatása alatt vétkeket, büntetést vélnék elkövetni akkor, ha e nép azon hő óhaját nem tolmácsolnám, mely abban nyilvánul, hogy vármegyénk nemes szívű főkörmányzójának, megköszönve az adományt, egy szívvel lélekkel kívánunk örömteljes hosszú életet.

Sztrópkó, 1901. márc. 20.

Unghváry Ede.

Nyugtató — az inségek nevében.

A varannai járás főszolgabírája, Diószeghy János

* Kérjük. Az ellenvetésekre majd a Jelentés írója felel. — Szerk.

nos barátom és tisztársam, a sztrókai járás szegényei részére 148 koronát küldött. Midőn ezen lelkes, jószívű buzgóságot — hirlapilag is — hálás szívvel köszönöm és nyugtatványozom: ez alkalommal, mindazon jószívű natóságokat, egyeseket emellen tiszteletteljesen felkérem, hogy netalán gyűjtött adományait — lehetőleg pénzbeli adományait, mert a terményeknek ide szállítása a vasutnak nagy távolsága miatt sok költségbe kerülné — kezemhez és számadósomra eljuttatni kegyeskedjenek. Sztrópkó, 1901. márc. 17-én. **Bárczy Benedek** főszolgabíró.

Félarú vasuti igazolványok. A m. á. v. üzletvezetőség közli a következőket: A félarú vasuti jegy váltására jogosító egyszeri utazásra szóló igazolványok az arra jogosultaknak a postán eddig egyszerű levélben küldtét meg, ennek elvesztése esetén ily igazolványok jogosulatlan kezekben juthattak. Ennek megelőzése végett ezentel a megküldés ajánlott levélben fog történni. E végből mindazon igény jogosult személyek, kik igazolványért folyamodnak, a helybeliek 16 a vidékiek pedig 35 fillér értékű levélbélyeget folyamodványaikhoz akkor is mellékelni tartoznak, ha azokat nem maguk küldik be, hanem a hivatal cége alatt való beállítás végett hivatali főnökeinek adják át. A szükséges levélbélyeg beállításának elmulasztása esetén a kérelmezett igazolványok megküldetni nem fognak.

Vásáráthelyezések. A kereskedelmi miniszter megengedte, hogy *Tállya* községben a f. évi április 4-ére eső országos vásár ebben az évben kivételesen április 2-án (másodikán), az október 19-iki orsz. vásár pedig ugyancsak ott ez évi október 15-én (tizenötödikén) tartassék meg. — Hasonlóképp megengedte a kereskedelmi miniszter *Király-Helmec* község kérelmére, hogy ott a f. évi április 4-ikére eső országos vásár ebben az évben kivételesen már a folyó márc. hó 28-án (huszonnyolcadikán) megtartathassék.

Versenyárgyalás lesz Kassán a kir. áll. építészeti hivatalnál f. hó 28-án (huszonnyolcadikán) d. e. 10 órakor a kassai m. kir. honvédsátorban végrehajtandó zsindelezés dolgaiban. Költségvetésbeli összeg: 6500 korona.

A községek népszámlálásáról szóló részletes statisztika közlésének megkezdését, egyéb halasztást nem tűrő közlendőink miatt, jövő számunkra hagytuk.

Hírek a nagyvilágból.

Oroszországban az egyetemi tanulóifjak soraiban, a hajdani nihilista merényletek szövésére emlékeztető titkos társulatokat fedezett fel az állami rendőrség. Az összeesküvő egyetemi ifjak a cári családot, mindenek előtt pedig a cárt és a cárnét akarták nihilista módon kivégezni. Az összeesküvésről az a merénylet rántotta le a leplet, hogy egy kiesapott egyetemi hallgató *Bogoljepov* orosz közoktatásügyi minisztert az utcán agyonlőtte.

Dél-Afrikában a pestis rémitő módon terjed s pusztít kivált az angol hadsereg soraiban. Talán ez a körülmény is ösztönözte *Botha* fővezért, hogy búr részről a fegyverletétel iránt folytatott tárgyalásokat megszakítsa és a védelem köréből ismét a támadás terére lépjen a környező angol haderőkkel szemben. *Kitchner* angol fővezér újabb segítő csapatokat kért az anyaállamtól.

Kínában oroszok és angolok között a feszültség nőttön nő s minden múltó nap avval fenyeged, hogy kitor a háború. Japán úgy látszik az angolokkal szövetségbe nyakra-főre mozgósítja tengeri haderejét az oroszok ellen. *Waldersee* gróf német főhadvezér minden igyekezetével azon munkál, hogy a háború kitorését oroszok, angolok és japánok közt megakadályozza.

Hírek az országból.

Az 1901. évi állami költségvetés a főrendház részéről is letárgyalatván, ma-holnap a királyi szentesítés után kész törvénynyé válik.

Az új ágyu. Bécsből jelentik, hogy az új ágyu behozataláról irányadó körökben már határoztak és az osztrák-magyar közös hadsereg tűzrészégét a mostani *Uchatzius*-ágyuk helyett a *Dürens-* és *Erhardt*-féle új ágyukkal fogják ellátni. Mindössze 2000 új ágyut fognak beszerezni, a mi 140 millió korona új kiadást ró a közös hadügyi költségvetésre.

Magyarország népessége a legutóbb végrehajtott népszámlálás szerint 19,203,531, s így a szaporodás tíz év folyásán: 1,739,322 lélek, vagyis 10.03%.

Fodor József dr., a közegészségtan egyetemi tanára, influenza következtében elhunyt. Az európai híru magyar tudós halála nem jött

váratlanul. Előbb hogy életét megmenthessék, jobb lábát amputálták. Már késő volt. Szívvel-útis ölte meg. Aldás emlékére!

A budapesti egyetem a „kereszt” ki-tűzése vagy ki nem tűzése miatt az ifjuság körében sajnálatos torzskodás támadt, a mi miatt, míg az ifjuság pártoskodása lecsendesedik, az egyetemnek összes termeit bezárták és szünetel az előadás.

A Vörösmarty-szobor-alapra tegnapelőtt estig a „Budapesti hirlap” szerkesztőségénél begyűlt nemzeti közadakozás összege meghaladta a 138.000 koronát.

A szegi gőzmalom részvénytársaságunk 1901-ik évi április hó 14-én S.-A.-Uj-helyben tartandó rendes évi közgyűlésén az 1900-ik évről betérjesztendő üzleti jelentések.

I. Igazgatósági jelentés.

Tisztelt közgyűlés!

A lefolyt évben 64020 mmázsza életnemű öröltetett műmalmunkban és daczára az általános üzleti viszonyok középszerűségének, vállalatunk működésének eredménye eléggé kielégítőnek mondható, a mennyiben az értékesítési alapra fordított 7566 korona 39 fillérnek — továbbá nyereségy rész illetekek fejében 1264 korona 40 fillérnek — végül a tisztviselők és munkások közt kiosztandó szokásos jutalomdíjak fejében 800 koronának levonása után a tiszta üzleti nyereség 19824 korona 36 fillérre rüg.

Mindazonáltal nem ingott meg azon meggyőződésünk, hogy gyári telepünk állandó fejlődésére csak az őrleli képesség lényeges fokozása és a lisztszedési százalék emelése által lett volna biztosítható, és tekintettel arra, hogy körülményeinknél fogva ezt saját erőnkkel nem eszközölhetjük, az 1900. évi április hó 8-án tartott közgyűlés megbízásához képest és az 1900. évi november hó 25-én tartott rendkívüli közgyűlés jóváhagyó határozatánál fogva malomtelepünk a Borsod-Miskolczi Gőzmalom Részvénytársaságnak eladatott és immár ezen adásvételi ügylet le is bonyolított.

Szíves tudomásukra hozzuk egyúttal, hogy a gyári teleptől külön fekvő roskadt kis házat a hozzátartozó néhány hold földdel együtt szint-egy eladás útján értékesítettük.

Az eladott ingatlanok és a malomtelephez tartozó szorosabb értelemben vett gyári ingóságok könyvbéli értéke és az eladási árak közötti különbözet 175162 K. 54 fillérre rüg. — Ezen különbözet részben való kiegyenlítésére a múlt évi november hó 25-én tartott rendkívüli közgyűlés határozatához képest első sorban az elhasználati százalékokból létesült értékesítési tartalékalapot — 322 K. 93 fillér kivételével — fordítottuk, mely alap tulajdonképen a gyári értékesítések ellenszámláját képezi és melynek létoka a malom eladása által megszünt, másodsorban az 1094 K. 80 fillért tevő fedezeti alapot használtuk fel, mely alapszabályaink szerint egy rendelkezési összeget képez.

Az ekként történt kiegyenlítésük után fennmaradt 48882 K. 74 f. különbözet a gyári vállalat eladásából eredő veszteséget képezi; de a mennyiben alapszabályaink értelmében a tartalékalap a mérleg összeállításának alkalmával a terhek közé sorozandó, ezen alap a veszteség leírására nem volt igénybe vehető s ebből magyarázható meg az, hogy daczára a fent megjelölt üzleti nyereségnek a betérjesztett zárszámadások 29058 korona 38 fillér veszteséget tüntetnek fel.

Ezek után indítványozzuk, miszerint méltóztatásuk az iránt határozatot hozni, hogy a feltüntetett 29058 K. 38 f. veszteség a közönséges tartalékalapból fedeztessék, illetve leírassék és tekintettel arra, hogy az alapszabályok 67. §-ának g) pontja szerint az osztlék tartalékalap oly czélból alapított, hogy ebből közgyűlési határozat alapján osztléket fizethessünk javaslatunk oda is irányul, miszerint méltóztatásuk határozatot hozni az iránt is, hogy a 9066 korona 44 fillért tevő osztlék — tartalékalapból részvényenkint 18 koronájával számítva, összesen tehát:

9000 korona a 25-ik számú szelvény beváltására fordítassék.

Javasoljuk egyszersmind, hogy az osztlék a közgyűlést követő naptól kezdve kifizetessék.

Kérjük végül a tisztelt közgyűlést, hogy a felügyelő bizottság jelentésének meghallgatása után saját jelentésünket tudomásul venni, az előterjesztett 1900. évi mérleget megállapítani, illetve jóváhagyni, indítványainkat elfogadni és az osztlék kifizetését javaslatunk értelmében elrendelni és nekünk, ugyszintén a felügyelő bizottságnak is a felmentvényt megadni sziveskedjék.

Miután a malomtelep a társulat felosztatásának czélzatával adatott el, indítványozzuk végül, hogy méltóztatásuk a részvénytársaság fel-

Folytatás a II. mellékleten.

osztatását határozatilag kimondani és ezen indítványunk elfogadása esetén bátorodni fogunk a felszámoló számának meghatározására és azok díjazásának megállapítására, valamint a felszámolás egyéb módozataira nézve külön előterjesztést tenni.

Befejezésül örömkönnél szolgál, hogy részben a mérleg adatai, részben egyéb tájékoztató-sunk alapján a tisztelt részvényesek megnyugtatóra azon véleményünknek is adhatunk kifejezést, hogy a felszámolás lebonyolítása után a részvények a névértéket meghaladó összeggel lesznek beválthatók.

Kelt Sátoralja-Ujhely, 1901. évi febr. 24.

Szőllősy Gyula

főigazgató.

Dr. Schön Vilmos, Szőlősi Arthur,
igazgatósági tagok.

II. Felügyelő bizottsági jelentés.

Tisztelt közgyűlés!

A társulatunk igazgatósága által nekünk felülvizsgálás végett kiadott 1900-ik évi zárszámadásokat van szerencsénk következő jelentéssel a tisztelt közgyűlés elé terjeszteni:

I. évi január hó 1-én a malomtelepen szokás szerint személyesen megjelenvén ott a társulat vagyonát a 2) alatt becsatolt leltár szerint pontosan felvettük, mai napon pedig az 1900. évi zárszámadásokat, ugyancsak a társulat fő- és mellékkönyveit vettük beható vizsgálat alá és meggyőződünk arról, hogy a mérleg a törvény és az alapszabályok előírásának mindenben megfelel.

Az igazgatóságnak folyó évi február hó 24-ikéről kelt üzleti jelentéséről tudomással bírván, javaslatba hoztuk a zárszámadások jóváhagyását és egyúttal kérjük a tisztelt közgyűlést, hogy az 1900-ik évre ugy az igazgatóság, mint a magunk részére is a szokásos felmentvényt megadni méltóztassék.

Kelt Szegiben, 1901. március hó 3. án.

Ambrózy Nándor, Zinner Henrik,

Keiner Ede,

felügyelő bizottsági tagok.

Különfélék.

Királyi adományok. Őfelsége a király, kabinetirodája útján és főispánunk közbenjárásával, Szoták József laski gk. tanítónak 20 kor., — Barthosovszky Károly homonai lakosnak 40 kor., — Burály György runyinai, Safrankó Mihály piszkoróci, Csollák György szécs-polyánkai, Gyömbér György izb. hosszumezei, Neviczky István m.-zombori és Petrus Ede velejteit tanítóknak 30—30 kor., — végül Kraliczky Antalné h.-esebinyei tanítóknak 20 kor. legkegyesebb adományt küldött.

— **Kinevezés.** a kassai kir. ítélőtábla elnöke Jászter Kálmán végzett jogászt, a király-helmezi járásbíróshoz díjas joggyakornokká nevezte ki.

— **Adományok.** Kiadóhivatalunkhoz Rátz Ernő új-pesti gyógyszerész, 10 koronát küldött a sátoralja-ujhelyi Kossuth-szoborra — Rátz István dr. egyet. tanár 10 koronát a szinai inségesek javára. Mindkét összeget rendeltetése helyére juttattuk, a hivatalos nyugtatókat beérkezésük után közzétesszük. — A kiadóhivatal.

— **Névünnepek a piaristáknál.** F. hó 18-án hármas szép ünnep volt az újhelyi piaristák rendházában. Ft. Horváth Sándor, a rendház feje, ugyancsak Hám Sándor dr. és Hajós Ede tanárok ünnepelték névnapjaikat. Ebből az alkalomból a tanuló-ifjúság lelkesen ünnepelte egy a ház fejét, mint a szeretett tanárokat. És számosan keresték föl ezen a napon a piaristák közös otthonát, hogy a köztiszteltnek örvendő „rector domus“-t és a kedves tanárokat szívből üdvözlőjkék. A hármas névnap alkalmából délben nagy ebéd volt a házban, a melyen résztvettek: **Matolai** Etele alispán, **Székely** Elek polgármester, **Patak** Miklós v. főjegyző, **Schmidt** Lajos rendőrkapitány, **Moldoványi** Géza adótáros, **Isépy** István a ház jogi tanácsosa és **Spotkóvszky** Károly rajztanár. Az ünnepelteteket **Matolai** és **Székely** köszöntötték fel első sorban, míg a rektor a vendégeket éltette.

— **Bubics-ünnep.** A „Carolineum“ felső nőnevelőintézet növendékei Sátoralja-Ujhelyben — mint már ma egy hete bejelentettük — f. hó 17-én, abból az alkalomból, hogy **Bubics Zsigmond** kassai megyés püspök, valóságos belső titkos tanácsos akkor töltötte be áldásos életének nyolcvanadik évét, örömmünnepet ültek. A szívből hálának ily szép módon való megnyilatkozása, a Márc. 15-ikének megünneplése után ékes tanubizonyossága annak, hogy az intézet igazgatósága és derék tanítótestülete a gondjaira bízott növendékeket az „Isten, Király, Haza“ hármasság jelszó értelmében neveli, s bennük a

honleányi érzés mellett a vallásosságot is igyekszik megszilárdítani. S ily értelemben mindkét szempontból méltó volt az érdemekben megőszült püspök ünnepelése; mert ő Istennek és egyházának hű szolgája, folyton arra törekszik, hogy édes hazája boldogságát is előmozdítsa tehetségéhez képest. — A hazafias, ősz püspök születésnapjára rendezett ünnepség lefolyása a következő volt: **Lakatos** Lenke, IV. o. polg. isk. tanuló, egy, a **Bubics** püspök érdemeit kiemelő hatásos költeményt szavalt el, melyben lelkes hangon felsorolta az agg főpap érdemeit. Kiemelte tudományát, hazaszeretét, bölcsességét és különösen színt páratlanul álló jótékonyosságát. A szépen megírt és szépen előadott költemény után az intézet általánosan elismert, jól betanított énekkara egy alkalomszerű „Ünnepi dal“-t adott elő a nagy számú hallgatóság teljes megelégedésére. Egyes tapintattal állította össze a rendező nővér a műsort: mutatja az is, hogy a megjelent vendégek nagy tetszésére beillesztette az ünnepelés keretébe az ünnepeltnek szépen megírt életrajzát, melynek igen szép stílusa a **Florentin** nővér tollát dicséri. Az életrajz **Hlavathy** Marika olvasta fel, ki szintén dicséretet érdemel a szép előadásért. — Ezt egy énekdarabnak az „Eljén ő“ című dalnak összhangzó eléneklése követte. Ezután **Bauer** Margitka egy monológot adott elő. A naiv beszély meséje egy kis csokron fordul meg. A kipirult leányka elmondja, hogy mennyire szeretné ezt a nyájas főpásztornak átadni, de sehogy sem tudja ennek módját ejteni. Végre leteszi az asztalra atól a mentő-eszmétől indítva, hogy hát majd csak akad valaki a vendégek között, a ki elviszi az ő nevében a csokrot oda, a hova szárvá volt. A kis monológ, bárki is volt szerzője, nem tévesztette el hatását, a mit bizonyítottak azok a zajos tapsok, melyeket a kedves kis szavaló kapott. Erre az „Isten tartsa meg őt“ című dal eléneklése következett. Ez a szép, érzéssel előadott énekdarab volt a megható örömmünnep zárópontja. — Ennek elhangzása után ft. **Katinszky** Geyza, az intézet igazgatója intézett beszédet az egybegyűlt vendégekhez; megköszönte, hogy megjelentek az ünnepségen, mely, mint mondta, az intézet szerénységéhez képest szintén szerény volt. Köszöni a megjelenést az ünnepelt nevében is, ki — a szónok szavaival élve — a legszegényebb főpap, mert minden vagyonát jótékonyosságra fordította. Beszédére lelkes éljenzés felelt, s erre véget ért az ünnepelés. Megemlítendő még, hogy a háttér az ünnepies alkalomhoz mértelenül szép volt. A középben a püspök megkoszorozott képe volt elhelyezve, melyet fehérbe öltözött lányok és az énekkar tagjai álltak körül.

— **Itt a snepf!** A nimródok legkedvesebb és legelvezetesebb tavaszi mulatsága: a snepfőzés beköszöntött. A titokzatos hosszú esőri vándormadár, melynek minden része olyan ízes pecceny, megérkezett. A mult hét óta itt bujkál, röpke a nedves, nyirkos esalutokban, a hol, a mint az estszürkület beáll, nap-nap mellett, keresik, lesik, üzik a szegényt és mégis kevés az, a mi közülük a puska csöve elé kerül. Talán épp ebben rejlik az érdekessége, különösen a mi vidékünkön, vagy pláne Ujhelyben, a hol talán még egy esztendőben sem lőttek annyi snepfet, mint a hány vadász jár utánok naponta. Ugy hallottuk, hogy ez idén a ladmőzi határban lőték az első snepfet és **Fekete** Emi öreg bátyánk volt a szerencsés kezű vadász, a ki elsőnek 2 (azaz: két!) snepfet lőtt.

— **Tanfolyam bezárása.** A Perbenyiken hivatalos program szerint 1900. évi novemb. 14—1901. március 31-ig való időtartamra szervezett téli gazd. tanfolyam f. hó 28-án d. u. 2 órakor fog bezártni. Miről a t. gazdaközönseget midőn tisztelettel értesítjük, egyben kérjük is, szíveskedjenek a jelzett időben minél számosabban megjelenni.

— **Eljegyzés.** Braun Jenő helybeli kereskedő folyó hó 17-én eljegyezte **Landesmann** Jakab t. polgártársunk kedves és művelt leányát **Bellát**.

— **Oculi, Laetare, Judica, Palmarum.** a vadászoknak négy tavaszi szent napja most van. „Judica“ ma és „Palmarum“ mához egy hétre, virágvasárnapján, hirdeti a vadászoknak az örömet, hogy a snepfőzés most foly legjavában. Mennek is a buzgó vadászok sár, eső és pocsolya dacára, hogy keressék az erdő esalutja közt, a vizek partjain a hosszú orru erdei szalonkákát. Mához egy hétre lesz „Palmarum“, akkor már „trallarum“, a mi szezon-nyelven azt jelenti, hogy snepfnek, meg színésznek hült helye! —

— **Halálozások.** Kapitány János, a s.-pataki állami tanító-képzőnek nyugalmazott mintatanítója, a közügyekben élénk részt vett férfiú, S.-Patakon f. hó 14-én meghalt. Nagy részvét mellett temették el 16-án. Nyugodjék békében! — F. hó 15-én temették el **Komár** Adolfot, Homonna társadalmának egyik általánosan

kedvelt alakját, az **Andrássy** Aladár gróf homonnai uradalmának odaadóan hű szám-tartóját, a homonnai ev. ref. egyház vallásos lelkű, egyházát nagyon szerető algonokát, életének 57-ik, házasságának 30-ik évében. Temetésén a részvét szokatlan mértékben nyilatkozott meg. Az egyházi szertartást nt **Réz** László ev. ref. lelkész végezte, gyászdalokat a polg. és f. keresk. iskola daloskőre énekelt. — **Róth** József virilista E.-Bányén f. hó 18-ikán elhunyt hosszúságú betegsége után 68 éves korában, boldog házasságának 47. évében.

— **Betörések és lopások.** A mult héten Ujhelyben és közeli környékén több betörés és lopás történt. Igy 19-én éjjel, a **Rákóczy**-utcai **Rönyva**-hídon túl, a **Nyúl** koresmába hatoltak be az ablak betörése után, szerencsére azonban csak 3 kor. 60 fillér pénzt vittek el, mert több az áruasztal fiókjában nem volt. Ugyanakkor a „**Bodrogközi** koresma“ egyik ablakát is betörték, ide azonban be nem mentek. — Ezen a napon **P. L. Deák** utcai lakásából a házszobából tünt el egy arany óra egy hosszú arany nyaklánc és két gyűrű. — **Borsi** és **Szőllősy** között ennél nagyobb dolgok estek meg. Amint **Altmann** Jenő újhelyi ruhakereskedő a feleszi vásárról jött szekeren éjnek idején haza felé, a zsi-ványok a szekér farában volt nagy ruhával telt ládát lelopták oly ügyes gazemberséggel, hogy az elől ülő **Altmann** és a kocsis már csak itthon vették észre a láda hült helyét. — Az is körülbelül ezen a napon és helyen történt, hogy egy hosszulási atyafi, vásárról jövet kissé bepálinkázva lepihent az ut szélére, egy fához kötve két lovát. Mire vagy egy óra múlva felébredt, lovainak hire hamva nem volt, azóta nyoma veszett. — G. G. megyei tisztviselőt szintén meglópták. Ugyanis a mint a snepfzésről jött hazafelé, kocsijáról bundáját lelopták. — Ezeket a gaztetteket minden valószínűség szerint a környéken tanyázó kőbor cigányok követték el, ebben az irányban foly a nyomozás.

— **Szent-József estéje Radon.** Majdnem fél százada immár, hogy a **Bodrogköz**nek egyik ős falujában, a kies **Rad** községben lelképásztor ft. **Wischán** József rk. plébános, a vármegyeszerte ismert és tisztelt agg pátriárka, ki nemes szívével, nemes lelkével még eddig mindenkit magához bilincsel, a kivel csak egy szava volt is hetvenhárom életéve óta e világon. Az a szeretet és tisztelet, melylyel van az őz pátriárka iránt a vármegye, de különösen a **Bodrogköz** minden rangú és nemű népe, **József** előestéjét örömmünnep színhelyévé tette **Rad** községben a szerény, csendes papi lakot, mert a szeretet útján egész vendégsereg gyülekezett össze köszönteni, üdvözölni, tiszteletét lerónni neve-estéjén **Wischán** József plébánosnak a rk. klérusban mindenkitől nagyrabecsült „**Józi** bácsijának. Az ünnepelésben résztvettek az ottani kántortanító vezetése alatt az iskola növendékei is, kik szép köszöntő éneket zengedeztek, **Kovács** Annuska pedig köszöntő beszédet mondott az iskolások nevében lelki atyjok és szeretve tisztelt igazgatójuk előtt hódolatuk bizonyosságául. A tiszteletadásnak még számos jelével vették körül a „nagy idők“ élő tanuját vendégei, kiknek jókivánataihoz mi is őszinte szívből csatoljuk az — „ad multos annos“-t!

— **Egyházi új gondnok.** A gálszécsi ev. ref. egyház f. hó 18-án tartott közgyűlésében töltötte be az **Eperjesy** István régóta súlyosan betegeskedő gondnok lemondásával megüresült gondnoki állást. A közbizalom a leköszönt gondnok fiát, **Eperjesy** Lajos dr. ügyvédöt ültette a gondnoki székbe. A fiatal, tevékeny jeles ember gondnoki működése elé az ev. ref. egyház a legjobb reménységgel tekint. Ugyanekkor egészítették ki a presbiterium ifj. **Kssay** Lajos iparos személyében.

— **Bigamia.** Ily c. alatt ma egy hetes számunkban tévesen volt közölve, hogy **Graffy** segédjegyző 1889 ben, mert 1899. évben február 8-án vette nőül **Fülöpszálláson** törvényes és ma is élő nejét **Pénzes** Máriát, a ki szül. 1882-ben **Fülöpszálláson**, most is ott tartózkodik kis gyermekével. **Graffy** esetétől itt, t. i. Csebinye községben és az egész nagy környéken, konsternálódva vannak az emberek, kivált pedig azok, kik azt tartják, hogy egy feleség annyira elég, hogy rendszerint sok is egy embernek. r. l.

— **Lisztkai csendélet.** Csak mult heti számunkban adtunk hírt egy **Lisztkán** történt vérengzésről s már ismét egy újabb eset foglalkoztatja az ottani esendőrség tevékenységét. Ugyanis folyó hó 17. napján este 8 óra tájban egy **Pisák** Péter nevű békésen hazafelé haladó napszámot az utcán kurjongatva csatangoló néhány részeg legény a **Zöldi** fiúk vezetése alatt megtámadott és alaposan helyben hagyta úgy, hogy az most fején több lyukkal ellátva ágyban sanyli a vitéz fiúk harci kedvét. Ez már nem első eset **O.-Lisztkán** és bizony szomorú világot vet közbiztonsági állapotainkra a hova-tovább

elharapódzó duhajkodás. Egész rendszerre kezd válni Lisszán, hogy 16—20 éves tacsók rézszen és ordítva járnak be vasárnap esténként az uszákat, veszélyeztetve a közbiztonságot és a járó-kelők testi épségét. Nem ártana szorosabb pórázra fogni ezeket a korhely csavargókat.

Két feleség — nincs férj. A „Zemplén” mult számában *Bigamia* c. alatt közölt hírnök kiegészítésül írja tudósítónk: A mai rossz közgazdasági viszonyok mellett szegény embernek egy feleség is untig elég; hogy valaki kettőt tartson, ehhez már igazán fényes anyagi, vagy ideális szellemi és erkölcsi állapot kell. Az utóbbiakban bővelkedhetett *Graffy Antal*, felső-csebinyei segédjegyző, ki egy asszonyt kevésnek tartván egy családnál, törvényes házasságot kötött rövid egymásutánban — kettővel. Közlebbi adatok még hiányoznak, hogy a hozomány mennyisége, vagy a szép szemek tüze csábította-e a tisztelt „segédjegyző ur”-at e szokatlan lépésre; de az tény, hogy a sátorlaja-ujhelyi kir. törvényszék más véleményen van, mint volt ő kegyelme, s oly atyai gondoskodással viseltetik *Graffy Antal* irányában, hogy a háremalakítás veszedelmétől megóvándó, vizsgálati fogságba helyezte őt. Így *Graffy* uram most a helyett, hogy a személyes kereseti adó-lajstromokat róná össze és a rideg hivatalos órákon kívül két szép asszony mosolya mellett feledné földi gondjait: abba a prózai helyzetbe jutott, hogy a törvényszéki fogház egyik cellájának vasrácsos ablakán keresztül küldi epedő sóhajait árva szerelmeseihez, s átkozza a kir. törvényszék szivtelenségét, mely őt az ölelő négy kar közül rideg falak magányába taszította.

A tavasz hirdetői. Nem az „eresz alatt fészkelő fecskéről,” sem a fiatal mamák kedvence madaráról szól az ének, hanem az egyenlő szürke darócba öltöztetett rabokról, kik a beállott kezdező időjárás óta, kora reggelenként mint egy gyakorlatra kivonuló baka-zászlóalj, hosszú vonalban rukkolnak ki a hegyekre, hol a szőlők tavaszi munkája javában megindult. Mint illetékes helyről értesülünk, március 18-ika óta naponként 200 rab dolgozik 10 emberes csoportokban egy-egy fogházról felügyelete alatt a szőlő-birtokosoknál, a kikre valóban megbecsülhetetlen előny, hogy rabmunkásokat kaphatnak szőlőikbe. Mert be kell ismernünk, hogy városunkban a napszámos-munka oly szerfelett drága, sőt a munkáskéz olyannyira kevés, miszerint a rabok felhasználása nélkül szőlőink bizony nem mutatnának oly viruló képet, hogy az ujhelyi határbeli telepítésnek párja az országban nem található. Mint értesülünk, a helybeli kir. ügyészség feje oly irányu felterjesztéssel járult a királyi igazságügyi kormány elé, hogy ha a kassai kir. főügyészségi kerületben letartóztatottakból a kellő számú rabmunkás nem lenne importálható Ujhelybe, engedje meg más főügyészségi kerületekből is a szükséges számú raboknak idezárlását. — Tekintettel az úgy nagy közgazdasági jelentőségére, kétségtelen, hogy a magas kormány ez óhajt teljesíteni is fogja. — *Hlavathy József* kir. főügyési helyettes és *Schweitzer János* kir. fogházfelügyelő fáradhatlan buzgalommal működnek azon, hogy a szőlőtulajdonosok igényei teljesen kielégíttessenek.

Azok a mai cselédek! A gálszécsi kir. adóhivatali ellenőrnél szakácsnői minőségben szolgált *Erdős Júlia*, 32 éves viruló (?) hajadon, ki a tisztességes munkával megszolgált keresményt kevésnek találván, oly módon vélte magasabb igényeit kielégíthetni, hogy téstás keze bele tévedt gazdájának pénzes tárcájába s véletlenül hozzáragadt a tárcában pihent 240 korona is. A szakácsnői tudomány illetően üzelve következtében az élelmes hajadont esendőrkére juttatta. De a esendőség is oly szivtelen, hogy nem vall egy hitet *Erdős Juliával*, s így a kedves hölgy ma már a helybeli kir. törvényszéki fogház rabkosztján siratja a hajdani jó szakácsnői falatokat. — Ez a másik meg *Palkó István*, Dámóc községi kocsis, a ki gazdájával nem volt éppen egy véleményen és saját akaratát hatalmasabb argumentumokkal is óhajtván támogatni, az összekülönbözés hevében oly alaposan megtapintotta a gazda koponyáját, hogy ez szegény feje már soha többé ellent nem mond egyetlen cselédnek sem. Halált okozó súlyos testi sértés büntette miatt vádolva lépett *Palkó István* új gazdájának, a kir. büntető törvényszéknek színe elibe.

Uj szer a tüdővész ellen. *Simon* dr. német orvosprofesszor, több évi tapasztalatainak és kísérleteinek eredményeképen olyan gyógyítószert talált fel, a mely a betegségek legkomolyabbikát, a tüdővést meggyógyítja. Az általános megfigyelések ugyanis azt bizonyítják, hogy tüdőbajos munkások, a kik állandóan olyan helyen dolgoznak, hol kénsvá-gózzal van telítve a levegő, hosszabb idő után kigyógyulnak betegsükből. Ez arra vezette *Simon* doktort, hogy vegyszert uton állítsa elő „*Lignoszulfid*”-jét, a mely a kénsvá-gózőkön kívül folyékony állapotban aromatikussá és ózondus fe-

nyőkivonatot is tartalmaz. Ezzel a szerrel *Simon* dr. magán-prakszisában számos beteget gyógyított meg, a kik hat-nyolc héten belül teljesen kigyógyultak sorvasztó betegsükből. Az orvos-szert akként használják, hogy a folyadék páráival telítik a szoba levegőjét, a mi nemcsak a betegség csirált semmisíti meg, de hathatósan elősegíti a megtámadott tüdőcsucok lélegző képességét is, mert a tüdőlikacsokat átjárja és a beteg kiköhögi a genyet és a tüdő likaesait oxidálja. A lignoszulfittal már több gyógyító intézetben számos beteget gyógyítottak meg és így a tüdőbaj gyógyítása egy nagy lépéssel haladt előre. (Görög Kat. Szemle.)

Kiváló esetek bizonyítják, hogy a eszű és köszvényes bántalmak leghasznosabb gyógyszerere a *Zoltán-féle* kenőcs. Üvegje 2 kor. *Zoltán* B. gyógyszerárában Bpest: Sétáter u. A leghiresebb orvosok is ajánlják e páratlan kenőcsöt, mely nemcsak a bel-, hanem a külföldön is nagy elterjedtségnek örvend.

Hogyan aludjunk? Az álom, az emberiség legnagyobb jótévőinek egyike és az a csavargó, a ki fáradtan a földre heveredik, mely álomba merül, sokkal irigylésreemeltőbb, mint a millomos, a ki álmatlanul hanykolódik puha ágában. Mivel életünk jó részét alvással töltjük, érdekes azzal a kérdéssel foglalkozni, miként alszunk legésszerűbben és leghelyesebben? Ennél a kérdésnél legfontosabb testünk helyzete. A test alvasközben ép úgy gyarapodik, mint a mikor ébren vagyunk. Hogyha tehát göresösen összehuzódva, természetellenes helyzetben alszunk, ezzel nagyon ártunk testünknek. Az emberi test úgy fekszik legtermészetesebben, ha könnyedén befelé meghajlik, a mint pl. az ujjat nyugalmas állapotban könnyedén és természetesen a tenyér felé behajlítjuk. De ha testünket labda módjára összegöngyöltjük, vagy macska módjára megörnyesztjük, úgy ezzel ártunk lélekz és emésztő szerveinknek, mert térre van szükségük, hogy hivatásukat szabályszerűen végezhessék. Föltétlenül óvakodjunk a kelteténél több párna használatától, mert a vállunk elveszti tőlük egyenességét, a keresztcsontunk pedig meghajlik és meggyöngül tőlük. Helyesebb ha jobb oldalunkon fekszünk, mert a baloldalon való fekvés kártékonyan hat a sziv működésére. Az orvosok megfigyelték, hogy azok az emberek, a kiknek beteg a tüdejük, szeretnek beteg oldalukon feküdni, hogy az egészséges szárnynak megkönnyebbítsék a lélegzést. Ez a dolog figyelmet érdemel, mert valóban könnyebbé tesz a betegnek. Sokan nem tudnak aludni, ha ágyuk kelet és nyugat között van; nyugóhelyüknek észak és dél között kell lenni, a delejtű irányában. Hogyha az egészségtan törvényeinek megfelelően akarunk élni: *télen déli, nyáron pedig északi szobában kell aludnunk.* Sokan jobban alsznak, ha karjukat fölemelik és fejük alá teszik; ez a tartás megkönnyebíti ugyan a mély lélegzést, de azért mégse ajánlatos, mert a vért a fejbe kergeti. Egészen laposan, vagy csak alacsony fejpárnán feküdni sem a mi nyugalmunkat, sem embertársunkét nem fogja előmozdítani, mert ebben a helyzetben nem kerülhetjük el a hortyogást. Ha este sokat, vagy nehéz ételt eszünk, roszat álmodunk tőle. Alvásunk jórészt attól függ, hogy mikor és mit vacsorálunk. Egy modern író azt beszéli, hogy a füstölt kolbászt tartja a legjobb altatónak.

Jutalomjáték. *Ráthonyi* Tillának, a sátorlaja-ujhelyi szintársulat kedvelt koloratur énekesnőjének, kinek szép játéka és kellemes hangjában az ujhelyi közönség sokat gyönyörködött, szerdán, azaz f. hó 27-én lesz a jutalomjátéka. Színe kerül ez alkalommal „*Lili*” esetleg „*Bányamester*” c. szép zenéjű operettek.

Közgazdaság c. rovatunkban *Évva* dön t. munkatársunk nagyérdékű cikelysorozatának folytatását, egyéb halasztást nem tűrő közlendőink miatt, jövő számunk fogja hozni.

Színház.

Közeledünk az első téli színházi szezon finaléjához. A bucsu- és jutalomjátékok, vendégszerelés gyors egymásutánban követik egymást. Műsorról már csak annyira lehet szó, a mennyire e kereten belül arra számíthatunk. De hisz ilyenkor nem is ez csinálja a közönséget. Most már valami göresös ragaszkodás is vonz az utolsó színházi esték felé, a melyek maholnap annyira hiányzani fognak, olyan sivár egyhanguság marad vissza az első téli évad után, mindaddig amíg az új szezon első hirhozója újból meg nem jelenik köztünk. Dacára az első szezon sok hiányának — megszoktuk már, vágyódunk utána; — mintha egyszerre nagyobb várossá fejlődött volna Ujhely, ahol, valljuk meg őszintén, némi agodalommal néztünk a teljes téli évad elé. Es im, mily derekasan viselkedett a város, intelligenciájának nívójáról

mily szép bizonyítványt adott. A sokban gyenge szezon pártolta erősen. Hát még mennyire fogja a jövő évit, amikor már jóelőre hozzálátunk ugy a sajgóban, mint a színügyi bizottságban a bajok és hiányok alapos orvoslásához.

Heti tudósításaink itt következnek:

Szombaton, vasárnap és csütörtökön, három estén át, zsufolt házat csinált „*Ocskay* brigadéros,” az ide színházi termékek legsikerültebb és mondjuk legbecesebb alkotása. *Herzeg* új darabját rövid idő alatt az egész magyar olvasóközönség megösmerte, oly feltűnést keltett mindjárt. Becessé ezt a munkát legkülönösebben az teszi, hogy a mai merész, sokszor izléstelen francia pikantériákkal, angol trágárságokkal teli színházi levegőbe a nemzeti élet, a magyar tradíciók, nemzeti ideálok és hangulatok új levegőjét lehelte. Nálunk a siker megközelítőleg sem lehetett olyan, mint a minőt a darab megérdemel. *Ocskay* brigadéros szcenériája oly erős, a szinpad hangulatkeltésre való számítás, a mozgalmas és variált képek festése oly sok a darabban, hogy ezt a mi szinpadunkon csak felsikerrrel lehet eredményre vinni. A rendezésen meglátszott az igyekezet, de természetesen a lehetetlenséggel meg nem birkózhattak. Az előadás elég jól gördült. *Ocskay* László személyesítője *Halasy* Béla sok igyekezettel, lelkiismeretességgel fáradozott, hogy nehéz feladatának megfelelhessen. — *Pyber* vikárius szerepében *Gulyás* szintelen volt. — *Krasznay* szépen mondta el a remek prológust. — *Szenásy* a második szereposztásban affektált modorral. — *Gyurman* *Alice* *Tisza* *Ilonája* nemes, fenkölt alak volt. Ezt a kissé egyhangu szerepet alakító művészetének biztos erejével oly meleggé, olyan vonzóvá és széppé tette, hogy a szerelem meg-nemesedve magaslott ki a csaták dülő zajából, a vérszag földi atmoszférájából. — *Rápolthy* *Katinka* *Dillit* játszta. Pillanatnyi hatásra ambícióval csinálta meg a szerepet, de mennyivel szebb lett volna, ha a vadságban inkább a természetesség, mint az affektáció domborodott volna ki! — *Radnay* *Zsuzskának* (*Tisza* *Jutka*) kedves jelenete volt *Ocskay* *Sándorral* (*Gabányi* *I.*) a II. felvonásban. Mindketten igyekeztek ezt a szép jelenetet kiemelni. A sikeren közreműködtek; *Gabányi* *László* (*Szörényi* *Szentiványi* (*Ozorbóczy*) *Szenásy* és II. szereposztásban *Nagy* *Jenő* (a palóc).

Hétfőn, március 18-án, „*Szulamith*”-ot ismételték meg félház előtt a szezonban már hatodszor.

Kedden, márc. 19-én, mozgalmas esemény színtere volt a színház *Szelestey* *Elza* a vendégjátékokra szerződött fiatal szubret primadonna a „*Kis szökevény*”-ben bucsuzott. *H. Serfözy* *Etel* hosszas betegsége után akkor lépett fel először *Carmentia* szerepében. *Szelesteyt* szinpadra léptekor percekig tartó tapsokkal fogadták, két remek virágcsokrot nyújtottak fel hozzá és értékes ékszer-ajándékokkal halmozták el. Játékán a meghatottság látszott, de ezen estén át természetes gráciájával minden énekszámát oly hatással énekelte, hogy mindegyiket kétszer-háromszor kellett megismételnie. Jövőre való szerződötetése iránt legilletékesebb helyről határozott felszólítást kapott az igazgatóság. — *H. Serfözy* *Etel* *Carmentia*t szépen énekelte, de játékában alig volt valami a vad, tüzes spanyol utcai táncosné féltelenségéből. A hálás közönség kedvezően, csokorral és tappsal fogadta és bátorította. A spanyol castagnettából nem láttunk semmit. Pedig *Hegyi* és *Bárdy* *Gabi* a Népszínházban igen sokat táncolnak ebből. A toáletjük nem olyan fényes, mint az igazgatónéé volt, de szerény véleményünk az, hogy egy utcai táncosnének fölöleges a pazar toálet és tollas kalap. Ezt a szerepet toálettel nem lehet megcsinálni. — *Nagy* *Margitnak* — a ki ez estén kedvvel és kedvesen énekel — szintén kijutott az ünneplésből: ékszer és virág-ajándékot nyújtottak fel a zenekarból, a mely még sohasem volt oly bőkezű, mint ez estén. Ma is sokat tapsolták *Gulyás* remek *Flipperjét*.

Szerdán, március 20-án, *Miss Mary* *Halt*on, a világhírű angol szubret, vendégszerelést egy estén az ujhelyi színházban. A felemelt helyárok dacára a színház zsufolásig megtelt, hogy a kontinensnek leghiresebb *Mimozáját* meghallgassa. Ne is említsük most azt, hogy a *Gésák* a legnagyobb döcögéssel, szájalmasan gyenge előadásban kezdődött ez estén; tulajdonítsuk ezt annak, hogy a világszerte ünnepezt diva lábba és zavarba hozta ugy a szinpadot, mint a színházat. *Frenetikus* tapsviharral fogadták, mikor a szinpadra lépett és mulatságos érdeklődéssel lesték, hogyan játsza *angolul* a szerepét magyar színészek közt, a kik csak a szája járásáról, meg művészi játékáról lesik el, hogy hol is tartanak a darabban. Néha-néha egy pár ellesett magyar szót is vegyített a beszédjébe — általános derültséget keltve. Elragadó hatást különösen az énekművészetével ért el. Az ő végtelenül lágy és meleg timbreje valami édes poézissal önti el egész lényét mindjárt, a mint az énekléshez kezd. Mozgásaiban, a hogyan szép

Folytatás a III. mellékleten.

elharapódzó duhajkodás. Egész rendszerré kezd válni Lisztkán, hogy 16—20 éves tacsók rézszen és ordítva járják be vasárnap esténként az utcákat, veszélyeztetve a közbiztonságot és a járókelők testi épségét. Nem ártana szorosabb pórázra fogni ezeket a korhely csavargókat.

Két feleség — nincs férj. A „Zemplén” mult számában *Bigamia* c. alatt közölt hírnök kiegészítésül írja tudósítónk: A mai rossz közgazdasági viszonyok mellett szegény embernek egy feleség is untig elég; hogy valaki kettőt tartson, ehhez már igazán fényes anyagi, vagy ideális szellemi és erkölcsi állapot kell. Az utóbbiakban bővelkedhetett *Graffy Antal*, felső-csebineyi segédjegyző, ki egy asszonyt kevésnek tartván egy családnál, törvényes házasságot kötött rövid egymásutánban — kettővel. Közlebbi adatok még hiányoznak, hogy a hozomány mennyisége, vagy a szép szemek tüze csábította-e a tisztelt „segédjegyző ur”-at a szokatlan lépésre; de az tény, hogy a sátoralja-ujhelyi kir. törvényszék más véleményen van, mint volt ő kegyelme, s oly atyai gondoskodással viseltetik *Graffy Antal* irányában, hogy a háremalakítás veszedelmétől megóvándó, vizsgálati fogságba helyezte őt. Így *Graffy* uram most a helyett, hogy a személyes kereseti adólajstromokat róná össze és a rideg hivatalos órákon kívül két szép asszony mosolya mellett feledné földi gondjait: abba a prózai helyzetbe jutott, hogy a törvényszéki fogház egyik cellájának vasrácsos ablakán keresztül küldi epedő sóhajait árván maradt szerelmeihez, s átkozza a kir. törvényszék szívtelenségét, mely őt az ölelő négy kar közül rideg falak magányába taszította.

A tavasz hirdetői. Nem az „eresz alatt fészkelő fecskéről,” sem a fiatal mamák kedvence madaráról szól az ének, hanem az egyenlő szürke daróba öltöztetett rabokról, kik a beállott kedvező időjárás óta, kora reggelenként mint egy gyakorlatra kivonuló baka-zászlóalj, hosszú vonalban rukkolnak ki a hegyekre, hol a szőlők tavaszi munkája javában megindult. Mint illetékes helyről értesülünk, március 18-ika óta naponként 200 rab dolgozik 10 emberes csoportokban egy-egy fogházőr felügyelete alatt a szőlőbirtokosoknál, a kikre valóban megbecsülhetetlen előny, hogy rabmunkásokat kaphatnak szőlőikbe. Mert be kell ismernünk, hogy városunkban a napszámos-munka oly szerfelett drága, sőt a munkáskéz olyannyira kevés, miszerint a rabok felhasználása nélkül szőlőink bizony nem mutatnának oly viruló képet, hogy az ujhelyi határbeli telepítésnek párja az országban nem található. Mint értesülünk, a helybeli kir. ügyészség feje oly irányu felterjesztéssel járult a királyi igazságügyi kormány elé, hogy ha a kassai kir. főügyészségi kerületben letartóztatottakból a kellő számú rabmunkás nem lenne importálható Ujhelybe, engedje meg más főügyészségi kerületekből is a szükséges számú raboknak ideszállítását. — Tekintettel az ügy nagy közgazdasági jelentőségére, kétségtelen, hogy a magas kormány ez óhajt teljesíteni is fogja. — *Hlavathy József* kir. főügyészi helyettes és *Schweitzer János* kir. fogházfelügyelő fáradságtól buzgalommal működnek azon, hogy a szőlőtulajdonosok igényei teljesen kielégíttessenek.

Azok a mai cselédek! A gálszécsi kir. adóhivatali ellenőrnél szakácsnői minőségben szolgált *Erdős Júlia*, 32 éves viruló (?) hajadon, ki a tisztességes munkával megszolgált keresményt kevésnek találván, oly módon vélte magasabb igényeit kielégíthetni, hogy téztás keze bele tévedt gazdájának pénzes tárcájába s véletlenül hozzáragadt a tárcában pihent 240 korona is. A szakácsnői tudomány illetően üzemeltetésében az élelmes hajadont csendőrkékre juttatta. De a csendőrség is oly szívtelen, hogy nem vall egy hitet *Erdős Juliával*, s így a kedves hölgy ma már a helybeli kir. törvényszéki fogház rabkosztján siratja a hajdani jó szakácsnői falatokat. — Ez a másik meg *Palkó István*, Dámóc közösgébeli kocsis, a ki gazdájával nem volt éppen egy véleményen és saját akaratát hatalmasabb argumentumokkal is óhajtván támogatni, az összekülönbözés hevében oly alaposan megtapintotta a gazda koponyáját, hogy ez szegény feje már soha többé ellent nem mond egyetlen cselédnek sem. Halált okozó súlyos testi sértés büntette miatt vádolva lépett *Palkó István* új gazdájának, a kir. büntető törvényszéknek színe elibe.

Uj szer a tüdővész ellen. *Simon* dr. német orvosprofesszor, több évi tapasztalatainak és kísérleteinek eredményeképpen olyan gyógyítószerrel talált fel, a mely a betegségek legkomolyabbikát, a tüdővést meggyógyítja. Az általános megfigyelések ugyanis azt bizonyítják, hogy tüdőbajos munkások, a kik állandóan olyan helyen dolgoznak, hol kén-sav-gőzzel van telítve a levegő, hosszabb idő után kigyógyulnak betegségeikből. Ez arra vezette *Simon* doktort, hogy vegyészeti uton állítsa elő „*Lignoszulfit*”-jét, a mely a kén-sav-gőzökön kívül folyékony állapotban aromatikussá és ózondus fe-

nyő kivonatot is tartalmaz. Ezzel a szerrel *Simon* dr. magán-prakszisában számos beteget gyógyított meg, a kik hat-nyolc héten belül teljesen kigyógyultak sorvasztó betegségeikből. Az orvos-szert akként használják, hogy a folyadék páráival telítik a szoba levegőt, a melynek hatásán a betegség csiré elősegíti a meggyógyulást, a mely beteg kiköthető oxidálja a lignitetben számos így a tüdőbaj gáldt előre.

Kiváló csúsz és köszvénygyógyszere a *Zoltán B. gyógyász*. A leghíresebb orvosenő, mely a földön is nagy eltér.

Hogyan

beriség legnagyobb csavargó, a ki fáradságot, álomba merül, sok millomos, a ki álomában. Mivel elejük, érdekes azzal ként alszunk legész Ennél a kérdésnél zete. A test alvása mint a mikor ébred göresösen összehúzó zetben alszunk, ezzel Ha emberi test úgy fe-

Ha könnyedén befel ujját nyugalmas állap mérséketlenül a tenyér tünkent labda módjára maeska módjára meg ártunk lélekző és em tere van szükségük, ho rüen végezhessek. Fölté letenél több párna hasz elveszti tőlük egyenes pedig meghajlik és me sebb ha jobb oldalun baloldalon való fekvé szív működésére. Az hogy azok az emberek, jük, szeretnek beteg ol az egészséges szárnyal lélegzést. Ez a dolog f valóban könnyebbéget kan nem tudnak aludni nyugat között van; nyug dél között kell lenni, a de ha az egészségtan törv akarunk élni: *télen déli, szobában kell aludnunk.* nak, ha karjukat fölemelik ez a tartás megkönnyebíti zést, de azért mégse aját fejbe kergeti. Egészen lap esony fejpárnán feküdni se kat, sem embertársunkét n tani, mert ebben a helyzet el a hortyogást. Ha este sok eszünk, roszt álmodunk tól attól függ, hogy mikor és n modern író azt beszéli, hogy tartja a legjobb altatónak.

Jutalomjáték. Rá sátoralja-ujhelyi színtársulat énekesnőjének, kinek szép já hangjában az ujhelyi közönség dött, szerdán, azaz f. hó 27-é játéka. Szinre kerül az alkalo leg „*Bányamester*” c. szép ze-

Közgazdaság Évva dön t. munkatársunk kelysorozatának folytatását, e nem tűrő közlendőink miatt, fogja hozni.

Színház.

Közeledünk az első téli finaléjához. A bucsu- és jutalom dög szereplés gyors egymásutánban mást. Műsorról már csak anny a mennyire e kereten belül arra De hisz ilyenkor nem is ez csiná get. Most már valami göresös vonz az utolsó színházi esték maholnap annyira hiányzani fogna, olyan sivar egyhangúság marad vissza az első téli évad után, mindaddig amíg az új szezon első hirhozója újból meg nem jelenik köztünk. Dacára az első szezon sok hiányának — megszoktuk már, vágyódunk utána; — mintha egyszerre nagyobb várossá fejlődött volna Ujhely, ahol, valljuk meg őszintén, némi agodalommal néztünk a teljes téli évad elé. És im, mily derekasan viselkedett a város, intelligenciájának nívójáról

mily szép bizonyítványt adott. A sokban gyenge szezon pártolta erősen. Hát még mennyire fogja a jövő évit, amikor már jóelőre hozzálátunk ugy a sajtóban, mint a színügyi bizottságban a bajok és hiányok alapos orvoslásához.

Heti tudósításaink itt következnek:

Szombaton, vasárnap és csütörtökön, három estén át, zsufolt házat csinált „*Ocskay brigadéros*,” az ide színházi termékek legsikerültebb és mondjuk legbecesebb alkotása. *Herzeg* új darabját rövid idő alatt az egész magyar olvasóközönség megösmerte, oly feltűnést keltett mindjárt. Becessé ezt a munkát legkülönösebben az teszi, hogy a mai merész, sokszor izléstelen francia pikantériákkal, angol trágárságokkal teli színházi levegőbe a nemzeti élet, a magyar tradíciók, nemzeti ideálok és hangulatok új levegőjét leheite. Nálunk a siker megközelítőleg sem lehetett olyan, mint a minőt a darab megérdemel. *Ocskay* brigadéros szceneriája oly erős, a színpadi hangulatkeltésre való számítás, a mozgalmal és variált képek festése oly sok a darabban, hogy ezt a mi színpadunkon csak félsikerrel lehet eredményre vinni. A rendezésen meglátszott az igyekezet, de természetesen a lehetetlenséggel meg nem birkózhattak. Az előadás elég jól gördült. *Ocskay* László személyesítője *Halasy Béla* sok igyekezettel, lelkiismeretességgel fáradozott, hogy nehéz feladatának megfelelhessen. — *Pyber* vikárius szerepében *Gulyás* szintelen volt. — *Krasznay* szépen mondta el a remek prólógust. — *Szenásy* a második szereposztásban affektált modorral. — *Gyurman* Alice *Tisza* Ilonája nemes, fenkölt alak volt. Ezt a kissé egyhangu szerepet alakító művészetének biztos erejével oly meleggé, olyan vonzóvá és széppé tette, hogy a szerelem meg-nemesedve magaslott ki a csaták duló zajából, a vérszag földi atmoszférájából. — *Rápolthy* Katinka *Dillit* játszta. Pillanatnyi hatásra ambícióval csinálta meg a szerepet, de mennyivel szebb lett volna, ha a vadságban inkább a természetesség, mint az affektáció domborodott volna ki! — *Radnay* Zsuzskának (*Tisza* Jutka) kedves jelenete volt *Ocskay* Sándorral (*Gabányi* I.) a II. felvonásban. Mindketten igyekeztek ezt a szép jelenetet kiemelni. A sikeren közreműködtek; *Gabányi* László (*Szörényi*) *Szentiványi* (*Ozoróczy*) *Szenásy* és II. szereposztásban *Nagy Jenő* (a palóc).

Hétfőn, március 18-án, „*Szulamith*”-ot ismételték meg félház előtt a szezonban már hatodszor.

Kedden, márc. 19-én, mozgalmal esemény színtere volt a színház *Szelestey* Elza a vendégjátékokra szerződött fiatal szubret primadonna „*Kis szökevény*”-ben bucsuzott. *H. Serfözy* Etel hosszas betegsége után akkor lépett fel löször *Carmenita* szerepében. *Szelesteyt* színpadra léptekor percekig tartó tapsokkal fogadták, két remek virágcsokrot nyújtottak fel hozzá értékes ékszer-ajándékokkal halmozták el. Itékan a meghatottság látszott, de ezen estén természetes gráciájával minden énekszámát hatással énekelte, hogy mindegyiket kétszerromszor kellett megismételnie. Jövőre való vártatése iránt legilletékesebb helyről hatáott felszólítást kapott az igazgatóság. — *H. Serfözy* Etel *Carmenitát* szépen énekelte, de játékban alig volt valami a vad, tüzes spanyol táncosné féltelenségéből. A hálás közönség kedvezően, csokorral és tapssal fogadta és ritotta. A spanyol castagnettából nem lát semmit. Pedig *Hegyi* és *Bárdy* Gabi a színházban igen sokat táncolnak ebből. A tükük nem olyan fényes, mint az igazgató volt, de szerény véleményünk az, hogy iteai táncosnénak fölöleges a pazar toalet illas kalap. Ezt a szerepet toálettel nem megcsinálni. — *Nagy* Margitnak — a ki én kedvvel és kedvesen énekel — színtíjított az ünneplésből: ékszer és virágcsokrot nyújtottak fel a zenekarból, a mely ohasem volt oly bőkezű, mint ez estén. Sokat tapsolták *Gulyás* remek *Flipperjét*.

Szerdán, március 20-án, *Miss Mary* Halvilághírű angol szubret, vendég szerepelt én az ujhelyi színházban. A felemelt k dacára a színház zsufolásig megtelt, a kontinensnek leghíresebb *Mimozáját* gassa. Ne is említsük most azt, hogy a a legnagyobb döcögéssel, szánalmasan előadásban kezdődött ez estén; tulajdozt annak, hogy a világszerte ünnepept és zavarba hozta ugy a színpadot, zínházat. *Frenetikus* tapsviharral fogad-

deklózással lesték, hogyan játszta *angolul* a szerepét magyar színészek közt, a kik csak a szája járásáról, meg művészi játékáról lesik el, hogy hol is tartanak a darabban. Néha-néha egy pár ellesett magyar szót is vegyített a beszédjébe — általános derültséget kelte. Elragadó hatást különösen az énekművészetével ért el. Az ő végtelenül lágy és meleg timbreje valami édes poézissal önti el egész lényét mindjárt, a mint az énekléshez kezd. Mozgásaiban, a hogyan szép

Folytatás a III. mellékleten.

* **Szülőjtvány.** Sátoralja-Ujhely város polgármesterének előterjesztésére a földművelésügyi miniszter a szegényebb sorsu birtokosok részére 3000 (háromezer) drb. zöldjótványt adományozott.

* **Kilenc község tíz év előtt és most.** Nyomárkay Géza, a tavarnai körnek derék jegyzője, ki azonkívül, hogy községeit mintaszerűen adminisztrálja, talál magának időt a közdolgokkal való irodalmi foglalkozásra is, a legutóbb befejezett országos népszámlálás alkalmából körjegyzőségének 9 községéről a következő statisztikai táblázatot állította össze és küldötte be szerkesztőségünkhöz:

Község:	Az 1891. évi	Az 1901. évi	Távol, tehát Amerikában van:	Szaporodott:
	népszámlálás eredménye:			
Tavarnán	538	624	102	86
V.-Hosszumezőn	483	588	48	104
Majoróczka	193	202	18	9
Szedliskén Csicsyaalja pusztával	552	703	61	151
T.-Polyánkán	117	168	23	51
Matyasóczon	411	529	93	118
Benkőczon	412	522	135	110
O.-Kázmérban	159	194	32	35
Stefanóczon	163	219	28	56
Összesen:	3029	3749	540	720

E statisztikához irt hosszabb kommentárt is, melynek közreadásánál térszűke miatt a következőkre szorítottunk: Ez a statisztikai táblázat míg egyrészt világos képét nyújtja annak, hogy a népesség 720 lélekszámmal növekedett az utóbbi 10 év alatt, addig másrészt ama szomorú tényről tájékoztat, hogy 540 egyén, tehát 15% föltétlenül élete delén, a legnagyobb munkabíró korban lévő munkás a messze távol Amerikában van! A munkások igen nagy hiányát körjegyzőségünkben illusztrálja az egyik uradalom helyzete, a hol most a téli hónapokban cselédekül alkalmazott 14-16 éves suhancoznak havi 24-30 kor fizetést adnak. Egy női belső cselédnek, szolgálóleánynek évi bére ezelőtt 30-40 kor. volt, ma 120 K.-án alul szóba sem áll!

Pénz nemesak bőviben van köröm községeiben a pórnépénél, de határozottan sok van. És ennek káros következményeit, e b. lapban a sazsuri gk. esperes lelkész ur már jelezvén: nem eolom itt ismételtelen az erkölcsi mizériákat szellőztetni. Rámutatok inkább arra, a mi az állam kincstárra hárit t. i. az adóalap nagy csökkenésére. Tessék pl. Benkőcz községet nézni, hol „minimális számítás szerint” 135 munkabíró egyén lévén Amerikában, ezek itt adóval egyáltalában meg nem róhatók s így hát mind a 135 távollévőt ha csak családtagnak tekintjük is: *nem kevesebb, mint 270 kor, évi keresetadó kára van az államkincstárnak*, minek természetes folyománya, hogy állami adóalapcsökkenés következtében a községi közterhek sulya, vagyis a községi adó százaléka, érzékenyen fokozódik!

Fenti táblázat szerint pedig az 540 távollévő család után évente nem kevesebb, mint 1080 korona kára van az államkincstárnak csak ebben az egy körjegyzőségben. Hát még az egész vármegyében? * A kivándorlás egyre tart.

A legutolsó pór, kinek összes vagyona nem ér meg 10 koronát, kap 300 K. utiköltséget a másiktól és így a legszegényebb ember is, ha akar, képes kimenni. Utlevél? Az neki csak cifraság. Epp legközelebb győződtem meg arról, hogy egy hadkötelest kétszer visszatértettek; elment harmadszor is utlevél nélkül és most célt érve Amerikában van.

Addig is, míg az Amerikába való kiözönlés — népünknek e valóban mániává fajult betegsége ellen országos törvényhozásunk megtalálja és alkalmazza a kellő gyógyítószereket, lehetne e betegség lázát csökkenteni a vármegye törvényével, vagyis egy olyan szabályrendelettel, mely föltétlenül megkivánná, hogy minden utlevelet kérő folyamodáshoz a születésnek anyakönyvi kivonata csatoltassék, mely is, mint rendőri ügy, bélyegilleték alá nem esvén, a *hadköteleseket némiképp ellenőrizné*. És kormányrendelettel intézkedések tétethetnének, hogy már jóval a határszéli vasuti állomások előtt, de főképp ezeken, minden utasnak honnan történt utazása iránt kellő tájékozás szereztessék? E végből a határszélekre megfelelő számú állami rendőrség lenne állítandó, mert ma az utlevél nélkül távozóknak 10%-jét sem fogják el!

* **Állami anyakönyvi statisztika.** A sátoralja-ujhelyi állami anyakönyvi hivatalnál 1901. márc. 16-tól 1901. márc. 23-ig a házasságot kötött: 1 pár; b) kihirdetett: egyén; c) születési anyakönyvi bejegyzés volt: 15 esetben; d) elhalálozott: 8 egyén.

* Statisztikai adatunk van rá, hogy az egész vármegyében az itt szóba hozott kincstári érdek csönkulása évente nem kevesebb, mint kerek számban 65,000 korona! Szerk.

Közgazdaság.

Gazdasági előadás. Nagy hála van annak kötelezve a kisgazdák a földművelésügyi miniszternek azért az intézkedésért, hogy csaknem minden községben gazdasági előadást tartott. Ilyen nagy szerenésében részesült f. hó 21-én Legyes-Bénye község gazdaközönsége is. Abonyi Károly gazdasági szaktanár előadásából sok jót és hasznosat tanultunk; megnyerő módon, ékesen szóló beszédével mindenünknek lebilincselte a figyelmét. Beszédében fölhitte a gazdaközönséget a gazdakör megalakítására, a szövözetetre s végül a gazda- s cselédsegítő egyesületet ismertette. Reméljük, hogy folytatása következni fog. rl.

Vasuti menetrend.

— Érvényes 1900. évi okt. 1-től. —

Indul Ujhelyből:

Budapest felé

Reggel gyors v. 7 óra 28 perc.
Délután személy v. 12 óra 13 perc.
Délután gyors v. 4 óra 02 perc.
Este vegyes v. 9 óra 10 perc.

Kassa felé

Reggel személy v. 7 óra 06 perc.
Délután személy v. 1 óra 15 perc.
Este személy v. 8 óra 32 perc.

Mező-Laborcz felé

Reggel vegyes v. 7 óra 06 perc.
Délután személy v. 1 óra 35 perc.
Este személy v. 8 óra 32 perc.

Csap felé.

Reggel vegyes v. 7 óra 39 perc.
Délután gyors v. 1 óra 10 perc.
Délután személy v. 5 óra 06 perc.
Este gyors v. 8 óra 46 perc.

Érkezik Ujhelybe:

Budapest felől

Reggel vegyes vonat 6 óra 33 perc.
Délután gyors v. 12 óra 55 perc.
Délután személy v. 4 óra 39 perc.
Este gyors v. 8 óra 14 perc.

Kassa felől

Reggel személy v. 7 óra 13 perc.
Délután személy v. 2 óra 52 perc.
Este vegyes v. 8 óra 31 perc.

Mező-Laborcz felől

Reggel személy v. 7 óra 13 perc.
Délután személy v. 3 óra 30 perc.
Este vegyes v. 8 óra 31 perc.

Csap felől.

Reggel gyors v. 6 óra 54 perc.
Délután személy v. 11 óra 53 perc.
Délután gyors v. 3 óra 41 perc.
Este vegyes v. 7 óra 56 perc.

Vármegyei Hivatalos Rész

4596/901. sz. T. Zemplén-vármegye alispánjától.

A 10 főszolgabírónak és Sátoralja-Ujhely r. t. város polgármesterének.

A közös hadsereg katonai nevelő és képzőintézetében, valamint a katona tisztai leányok nevelő intézeteiben az 1901/1902 tanév kezdetén betöltendő kincstári (a közös hadügyi tárcából javadalmazott) egész és féldíjmentes illetőleg alapítványi és fizetési helyekre vonatkozó pályázati hirdetményt * a Honvédelmi miniszter óngyméltósága rendeletéből oly felhívással adom ki, hogy ezen a „Budapesti Közlöny” hivatalos részében s megjelenendő pályázati hirdetménynek minél szélesebb körben, nevezetesen a városi elemi továbbá a f. lso nép és polgári iskolákban is köztudomásra juttatása iránt azonnal intézkedjék.

Sátoralja-Ujhely, 1901. március 6-án

Matolai Etele, alispán.

4597 sz. T. Zemplén-vármegye alispánjától.

A 10 főszolgabírónak és Sátoralja-Ujhely r. t. város polgármesterének.

A fiumei hadtengerészeti akadémiában az 1901/1902 iskolai év kezdetén betöltendő egész ingyenes és féldíjmentes valamint fizetési és alapítványi helyek betöltésére vonatkozólag kibocsátott, a Budapesti Közlöny-ben is megjelenendő pályázati hirdetményt** oly felhívással adom ki, hogy annak hatósága területén minél szélesebb körben leendő közzététele iránt azonnal és kellőleg intézkedjék.

Sátoralja-Ujhely, 1901. március hó 6.

Matolai Etele, alispán,

* A nagy terjedelmű hirdetmény a t. vármegye irat-tárában, a szolgabírói hivatalokban, a polgármesternél végül lapunk szerkesztőségénél is áttanulmányozható.

** A nagy terjedelmű hirdetmény a t. vármegye irat-tárában, a szolgabírói hivatalokban, a polgármesternél, végül lapunk szerkesztőségénél is áttanulmányozható.

T. Zemplén-vármegye törvényhatósági bizottságának Sátoralja-Ujhelyben 1901. évi február hó 22-én tartott közgyűléséből.

54/3422. Olvastatott a vármegyei szabályrendeleteket készítő bizottságnak a kiskorúak és gondnokoltak árvtárilag kezelt tőkepénzei utáni kamatok szedésére vonatkozó vármegyei szabályrendelet 55,63, 90 és 135 szakaszainak módosítása tárgyában megalkotott pótszabályrendelet tervezete, s ugyancsak olvastatott az állandó választmánynak ugyan e tárgyban kelt határozati javaslata, — melynek elfogadásával:

a vármegye törvényhatósági bizottsága tekintettel arra, hogy azon kamat összeg nagysága mely a vármegye árva és gyámhatósági szabályrendelet 55(52.) pontjában foglalt rendelkezéseknek megfelelően meg nem állapítható, mert az év végével a befolyando kamatok ugyanazon év végéig be nem fizettetnek s a később befizetendő kamat összeg mennyiségéről a pénztár előre nem bírhatván tudomással, következtetés képen a kamat kezelés sem állapítható meg, melynek alapján a gyámoltak és gondnokoltak gyámpénztárilag kezelt tőke pénzei kamatoznak, miután a mi a pénztárba később bizonytalan időben folyik be, előbb fel nem osztható,

tekintettel továbbá, hogy azon árvak, kik az év folyamán veszik fel tőküket nem részesíthetők, még az év végével ki nem számítható, aránykamattól,

a bemutatott pótszabályrendelet tervezetet, — miután azt a gyámoltak és gondnokoltak érdekében levőnek találja elfogadja s azt a vármegye hivatalos lapjában közzé téve 30 napig meghirdetni rendeli, utasítván a főszolgabírákat és sátoralja-Ujhely r. t. város polgármesterét a meghirdetést igazoló bizonylatoknak és netaláni felebezéseknek további 5 nap alatti betérjesztésére; az alispánt pedig felhívja, hogy a jelentések beérkezése után a szabályrendeletet 4 példányban a netaláni felebbezésekkel vagy nemleges és a meghirdetést igazoló jelentésének kíséretében a nagyméltóságú belügyi m. kir. miniszter úrhoz jóváhagyás végett terjessze fel.

Kmf.

Jegyzette:

Kiadta:

Bernáth Aladár
IV. aljegyző.

Thuránszky László
főjegyző.

Pótszabályrendelet.

az árva és gyámhatósági ügykezelésről az 1891 évi 82/5004 számú közgyűlési határozattal megállapított és a belügyi m. kir. ministerium 1891 évi 10519 számú leiratával jóváhagyott szabályrendelet némely szakaszainak módosításáról.

1. § Az árva és gyámhatósági ügykezelésről alkotott szabályrendelet 55. § a hatályon kívül helyezettik s helyébe következők állapíthatnak meg.

A gyámoltakat és gondnokoltakat illető kamatok minden év február és augusztus 1-én képviselőiknek gyámhatósági utalványra a pénztárból kiszolgáltatandók.

A gyámoltak vagy gondnokoltak részére a a gyámpénztárban kezelt s egyeseknél 5%-tól (46. §) pénzintézeteknél pedig 5% tőlinal kevesebb kamattal elhelyezett tőkepénzek után, különböző kamattalab szerint járó kamatokból az illető árvak és gondnokoltak léleveníként június és december hó végével 4% ot kapnak tőkék után, mely javukra előíratván, nekik a gyámpénztár által léleveníként február hó 1-én és augusztus hó 1-én (1877 évi XX. t. c. 290. §) kifiztetetik, vagy ha a kamat kiutalványozva nem lett, vagy fel nem vétetik, az illető gyámolt vagy gondnokolt javára tőkésítetik.

2. §. Az árva és gyámhatósági ügykezelésről alkotott szabályrendelet 63 § a hatályon kívül helyezettik és helyébe következők állapíthatnak meg.

A tartalékalap áll:

a) a gyámság és gondnokság alatt levők tőkepénzei után befolyt kamatokból a nekik kifizetett 4% után fennmaradó kamatfeleslegből.

b) az őrzési díjakból.

c) magán adományokból.

3. §. Az árva és gyámhatósági ügykezelésről alkotott szabályrendelet 90 § a hatályon kívül helyezettik és helyébe a következők állapíthatnak meg.

A folyószámlakönyv a kiskorúak vagy gondnokoltak, valamint az adósok követeléseit és tartozásait egyéneként mutatja ki. — A folyó számlakönyv bekötve, lapozva és az árvaszék pecsétjével és hitelesítésével látandó el.

A folyószámla-könyvek évenként egyszer december hó 31-én lezárandók.

4. §. Az árva és gyámhatósági ügykezelésről alkotott szabályrendelet 135. § a egészben töröltetik.

Kelt T. Zemplén-vármegye törvényhatósági

bizottságának Sátoralja-Ujhelyben 1901 évi február hó 21-én tartott üléséből.

Jegyzette: **Bernáth Aladár**
IV. aljegyző.

Kiadta: **Thuránszky László**
főjegyző.

4749/1901. sz. T. Zemplén vármegye alispánjától.
A 10 főszolgabírónak és Sátoralja-Ujhely r. t. város polgármesterének.

A közös hadsereg katonai nevelő és képző-intézetében az 1901/1902 tanév kezdetén betöltendő magyar állami és magán alapítványi helyekre vonatkozó a Budapesti Közlöny hivatalos részében is megjelenő pályázati hirdetményt** oly felhívással adom ki, hogy annak a hatósága területén, és különösen a városi elemi továbbá a felső nép és polgári iskolákban leendő közzététele végett azonnal intézkedjék.

Sátoralja-Ujhely, 1901. március 6-án.

Matolai Etele, alispán.

1184. 1900/I. sz. A homonnai j. főszolgabírójától.

Körözüvény.

Andrássy Géza gróf jesszenői uradalmából 1 drb. angol fajta fekete tarka szőrű vadaskutya nyomtalanul eltűnt.

Megkeresetnek a hatóságok, hogy a fentebb leirt vizslát nyomoztassák s feltalálás esetén alol irrottat értesíteni sziveskedjenek.

Homonna, 1901. március 16-án.

Bernáth Béla, szolgabíró.

1266/1901. I. sz. A homonnai járás főszolgabírójától.

Körözüvény.

Berkovics Leopold zavadvai lakos házába március 20-án 21-ikére menő éjjel ismeretlen tettesek betörték s egy szekrényből 72 korona készpénzt, egy arany óraláncot, egy gyémánt köves és egy arany gyűrűt, egy pár arany fülbevalót s két darab nagy bőrtárcát, melyekben több rendbeli kötvények és más nemű irások s egy 110 koronáról kiáltott, Berkovics Leopold által elfogadott és Lefkovics Márkus által kibocsátott váltót loptak el.

Nyomozás végett köröztetik.

Homonnán, 1901. március 21-én.

Haraszhly Miklós, főszolgabíró.

525/901 I. sz. Sátoralja-Ujhely v. polgármesterétől.

Körözés.

Szalay István, kajatai születésű 12 éves evangélikus református vallású, hosszas sovány arcú, szürke szemű, szőke hajú fiú, mult hó 11-én születésnapján Sátoralja-Ujhelyben lévő lakásából eltűnt s azóta feltalálható nem volt,

Eltávazása alkalmával szürke nyári ruhát, kávészínű kalapot és rongyos férfi cipőt viselt.

Felkéretnek a hatóságok, hogy az illető nyomozni és feltalálás esetén e hivatalt értesíteni sziveskedjenek.

Sátoralja-Ujhely, 1901. március 9-én.

Rendőrkapitányság.

* A nagyterjedelmű hirdetmény a t. vármegye irattárában, a szolgabírói hivatalokban, a polgármesternél, végül lapunk szerkesztőségénél is áttanulmányozható.

Heti naptár.

Vasárnap.	márc. 24. F. Judica.
Hétfőn.	márc. 25. Gyo. B.-A. †
Kedden.	márc. 26. Manó vt. †
Szerdán.	márc. 27. Rupert pk. †
Csütörtökön.	márc. 28. Sixtus pp. †
Pénteken.	márc. 29. Fájdalm. Sz. †
Szombaton.	márc. 30. Qurin vt. †

A szerkesztő postája.

L. Sztropkó. Már útban van Tokaj felé.

R. Nyitra. Olyan facsemeték az idén nem érkeztek. A viszontlátásra!

Egy tanügybarátnak. Névtelen sorait nem használtuk.

H. F.-nek. Helyben. Köszönjük s kérjük továbbra is szives tudósításait.

I. L.-nak. Spatak. Szintén.

Felelős szerkesztő:

Dongó Gyárfás Géza.

Kiadó-tulajdonos: **Éhlert Gyula.**

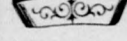
Nyilt-tér.)*

Gróf Schönborn-Buchheim Ervin bereg m. uradalmából.

Szolyvai gyógy-forrás.

Dr. KÉTLI, dr. BÓKAI, Dr. WIDERHOFFER tanár urak és

számos orvosi tekintélyek nyilatkozatai alapján kitűnő sikerrel ajánlatik: közzvény, hólyag s vizeleti szervek bajainál; cukorbetegség, huyghomok, epekő; a torok- és tüdőszervek bántalmánál, étvágytalanság és gyomormegbetegedéseknél.

Kitűnő ízű ital, igen fűtő viz.

Gyomor bajok ellen specificum

A Luhi Erzsébet gyógy-forrás.

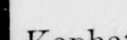
A gyomor rendetlen működésénél, gyomorsav túlságos képződésénél, gyomorégés, bőfűgés, a gyomor elnyálkásodása, a gyomor és bél krónikus hurutja, alkalmával kitűnően beválik; a torok, gége és hörgők idült hurutos állapotában sikerrel alkalmaztatik.

Elsőrangú fűtő és asztali ital.

Polenai gyógyforrás.

Elsőrendű diatetikus viz; legidősebb asztali viz, borral vegyítve kitűnő, tejjel vegyítve a legjobb nyálkaoldó szer.

Kaphatók minden fűszerüzletben, vedéglőben, s az uradalmi ásványvízbérlőség-nél Szolyván. (Bereg megye).

* Az e rovatban közlöttékért a beküldő felelős.

Hirdetések.

Tk 5630/1900. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kir. helmezi kir. járásbíró s mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a s.-a.-ujhelyi Népbank mint takarékpénztár végrehajtónak Ontkó György és társa végrehajtást szünetelő elleni 440 korona tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék (a kir. helmezi kir. járásbíró) területén lévő Lelesz község határában fekvő kir. járásbíró) területén lévő Lelesz község határában fekvő a leleszi 266. számú tjkvben (342-344), 1378, (1583-1584), (1725-1726), 2084, (2510-2511), 2937, (3301-3302), 3525, 3597, 3 44, (3951-3952, 4171, (4735-4736) és 4909. hr. sz. alatt foglalt az Ontkó György és Ontkó János nevén álló ingatlanokra 1738 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1901. évi április hó 25-ik napján délelőtt 10 órakor Lelesz község házában megartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is el fog adatni.

Árverezni szándékozik tartozni az ingatlan becsárának 10%-át, vagyis 173 korona 80 fillért készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov hó 1-n 3333. szám alatt kelt igazságügyi minsteri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes-értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismerényt átszolgáltatni.

Kelt Kir.-Helmezen, a kir. járásbíró s mint telekkönyvi hatóságnál 1901. évi január hó 28-án.

Stépan, kir. jbró.

165/1901. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött bir. végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy a homonnai kir. járásbíró s mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a s.-a.-ujhelyi Népbank mint takarékpénztár végrehajtónak Ontkó György és társa végrehajtást szünetelő elleni 440 korona tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék (a kir. helmezi kir. járásbíró) területén lévő Lelesz község határában fekvő kir. járásbíró) területén lévő Lelesz község határában fekvő a leleszi 266. számú tjkvben (342-344), 1378, (1583-1584), (1725-1726), 2084, (2510-2511), 2937, (3301-3302), 3525, 3597, 3 44, (3951-3952, 4171, (4735-4736) és 4909. hr. sz. alatt foglalt az Ontkó György és Ontkó János nevén álló ingatlanokra 1738 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1901. évi április hó 25-ik napján délelőtt 10 órakor Lelesz község házában megartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is el fog adatni.

Felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, a mennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna, és az a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alulirt kiküldöttél vagy írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák.

Kelt Homonnán, 1901. évi március hó 11. napján.

Wolf Sándor,
kir. bírósági végrehajtó.

V. 172. 164. 189 és 162-901. sz.

Árverési hirdetm. y

A homonnai kir. bíróságnak V. 637/900. V. 84/901. és V. 75/901. sz. a. végzésével dr. Kelemen Ármu által képviselt Weisz és Berger cégnek 696 kor. 72 fillér s jár. dr. Friedmann Kálmán által képvis. Sochs és Pollák cégnek 41 kor. 20 fillér s jár. dr. Pollák Béla által képvis. Kohn és Grünhut cégnek 40 kor. s jár. Fuchs Ignác cégnek 31 kor. 09 fillér s jár. erejéig elrendelt kielég. végreh. fo. után a perestől le és felül foglalt összesen 755 kor. 90 fillérre becsült ingóságokra a további eljárás elrendelése, annak alap és felül foglaltatok követelése erejéig is, Homonnán alperes lakásán leendő megtartása határidőül 1901. évi március hó 28-ik napjának d. u. 4 órája kitűztetik, a mikor a bíróság lefoglalt házbutor, bo. ti áru cikkek s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek kés. pénz fizetés mellett becsárón alul is eladatni fognak.

Felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingók vételárából a mennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna jogot tartanak, hogy elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alulirt kiküldöttél adják.

Homonnán, 1901. március 10-én.

Wolf Sándor,
ktr. jbr. v. hajtó.

Tk. 765/1901. szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

A s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a m. kir. államkincstár végrehajtónak Rác András végrehajtást szünetelő elleni 100 kor. 50 fillér tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék (a s.-a.-ujhelyi kir. járás bíró) területén lévő Ladméc község határában fekvő a ladméczi 33. számú tjkvben foglalt és Rác András nevére írott I. 49. hr. számú belhely, 103. összeírású számú ház és 1820. hr. számú erdőre az árverést 803 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1901. évi április hó 23-ik napjának d. e. 10 órakor Ladméc községében a község házában megartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozik tartozni az ingatlan becsárának 10%-át, vagyis 80 korona 30 fillért készpénzben vagy az 1881-ik évi LX. törvénycikk 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt I. M. rendelet 8. §-ban kijelölt óvadékképes-értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni vagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismerényt átszolgáltatni.

Kelt S.-A.-Ujhely, a kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságnál 1901. évi február hó 7. napján.

Wieland, kir. törvényszéki bíró

2234/1901. sz.

Hirdetmény.

A s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék mint elsőbíróság közhírré teszi, hogy a felső zempléni kölesön- és takarékinézet elsőbíróság két elsőbírósági tag elhalálozása folytán a csodválasztmányi kiegészítése válván szükségessé, egy csodválasztmányi rendes s egy csodválasztmányi pótag megválaszthatása végett folyó 1901. évi április hó 17-én (tizenhét) napjának d. e. 9 órája Hellner Károly kir. törvényszéki bíró elsőbíróság hivatalos helyiségébe tárgyalási határnapot tűzött s erre a csodhitelezőket jelen hirdetmény útján a törvényes követelmények sulya alatt megidézi.

S.-A.-Ujhely, a kir. törvényszéknek, mint elsőbíróságnak 1901. évi március hó 1-én tartott üléséből.

Köröskényi,
jegyző.

Fornszek,
elnök.

A KRISTÁLY Szt. Lukácsfürdői
hegyiforrás nagy mélységből
fakadó, állandó összetételű,
igen tiszt, calcium- és magnésium-hydrocarbonatoy
ásványvíznek minősítendő.

Több száz kiváló orvos által ajánlva.

A legizletesebb és legolesőbb ásványvíz,
Kapható minden jobb fűszerkereskedésben és vendéglőben,

Apró hirdetések előre fizetendők.
Tíz szög 40 fillér, minden további szó 4 fillér.
Vastagabb betűvel nyomtatott szó 8 fillér.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Apró hirdetések előre fizetendők.
Vidékről postautalvánnyal avagy levélbélyegekben.
Az utalvány szelvényére a szöveg is följegyezhető.

Apró hirdetések

felvételnek
a „ZEMPLÉN”
kiadóhivatalában
(főter 9. szám)
Bérlőknek,
Munka adóknak,
Vevőknek,
és
eladóknak,
állást keresőknek,
bérbeadóknak
és mindazoknak,
kik a nagy közönségből
keresik az érdekelt feleket
bizvást ajánlhatjuk a
„Zemplén”
vármegyei hivatalos lap
„Apró hirdetések”
rovatát.

Portland és Románcement
és cementpalló lemezeket
legjobb minőségben készít

Benczúr Testvérek
cementgyára
MOGYORÓSKAN.

Posta helyben. Vasutállo-
más Órmező.

Gyakornokul

egy jó házból való fiu fel-
vétetik **Szent-Györgyi**
Vilmos üzletébe S.-A.-
Ujhely.

Csomagolásra

fűszer- és szatócs üzle-
teknek igen alkalmas

Maculatur papírok

jutányosan kaphatók.
Czim: a kiadóhivatalban.

Eladó

egy teljesen jó és új
karban lévő Clayton-féle
8-as gőzgép jutányosan
Szerdahelyi Vinczénél Rad.

Kiadó lakás.

A Rákóczi-utca (Kis-
piaz) 718. számú házban
egy három szoba, előszoba.
konyha, éléskamra stb.-ből
álló **utcai** lakás, ugyan-
ott egy 2 szoba, konyha,
előszoba, éléskamra stb.-
ből álló **udvari** lakás áp-
ril 24-től kiadó.

Egy tanonc

azonnal felvétetik a
„Zemplén” könyvnyom-
tató intézetében.

Az

Apró Hirdetések

kétségtelenül hatalmas
közvetítői lesznek ezen-
tul az üzletkötéseknek
s kiszámíthatatlan gya-
korlati haszna lesz en-
nek a rovatnak a közön-
ség minden rétegére, ha
egyszer hozzá szokik eh-
hez a legolesőbb és leg-
eredményesebb közleke-
dési eszközhöz.

Azért ajánlatos, hogy
a közönség gyorsan meg-
kedvelje s s mentől sü-
rűbben vegye Igénybe a
„ZEMPLÉN”
teljes címmel ellátott
apró hirdetéseit.

Levélbeli tudakozóda
sokra pontosan válaszolunk
ha a szükséges postabélyeg
beküldetik.

Tk. 1217/901. szám.

Hirdetmény

Komarócz község telekkönyve birtokszabályozás következtében átalakított és ezzel egyidejűleg azokra az ingatlanokra nézve, a melyekre az 1886. XXIX., az 1889. XXXVIII. és az 1891. XVI. t.-czikkek a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. évi XXIX. t.-czikkben szabályozott eljárás a telekkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan foganatosított.

Ez azzal a felhívással tétetik közzé:

1. hogy mindazok, kik az 1886. évi XXIX. törvényezik 15. és 17. §-ai alapján, ideértve e §-oknak az 1889. XXXVIII t.-cz. 5 és 6. §-aiban és az 1891. évi XVI. t.-cz. 15. §. a) pontjában foglalt kiegészítéseit is, valamint az 1889. évi XXXVIII. t.-cz. 7. §. a) és az 1891. évi XVI. t.-cz. 15 §. b) pontja alapján eszközölt bejegyzések, vagy az 1886. évi XXIX. t.-cz. 22 §a lapján történt törlések érvénytelenségét kimutathatják, e végből törlési keresetüket hat hónap alatt, vagyis az **1901. évi október hó 1-ső** napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyujtsák be, mert az ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után indított törlési kereset annak a harmadik személynek, aki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat;

2. hogy mindazok, akik az 1886. évi XXIX t.-cz. 16. és 18. §-ainak eseteiben, ide érve az utóbbi §-nak az 1889. évi XXXVIII. t.-cz. 5. és 6. §-aiban foglalt kiegészítéseit is, a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellentmondással élni kívánnak, irásbeli ellentmondásukat hat hónap alatt, vagyis **1901 évi október hó 1-ső** napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz benyujtsák, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő letelte után ellentmondásuk többé figyelembe vétetni nem fog;

3. hogy mindazok, akik a telekkönyvi átalakítása tárgyában tett intézkedések által, nemkülönben azok, akik az 1. és 2. pontban körülírt eseteken kívül az 1892. évi XXIX. t.-cz.

szerinti eljárás és az ennek folyamán történt bejegyzések által előbb nyert nyilvánkönyvi jogait bármely irányban sértve vélik, ideértve azokat is, akik a tulajdonjog arányának az 1889. évi XXXVIII. t.-cz. 16. §-a alapján történt bejegyzését sérelmesnek találják, e tekintetben felszólalásukat tartalmazó kérvényüket a telekkönyvi hatósághoz hat hónap alatt, vagyis **1901. október hó 1-ső** napjáig bezárólag nyujtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő elmulta után az átalakítások közbejött téves bevezetésből származó bárminemű igényeiket jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik, az említett bejegyzéseket pedig csak a törvény rendes útján és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Egyuttal figyelmeztetnek azokat a feleket, kik a hitelesítő bizottságnak eredeti okiratokat adtak át, hogy amennyiben azokhoz egyszersmind egyszerű másolatokat is csatoltak vagy ilyeneket pótlólag benyujtanak az eredetieket a telekkönyvi hatóságnál átvehetik.

Kelt Gálszécsen, a kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság 1901. évi márcz. hó 16-án.

Valkovszky, kir. aljbíró.

KIEGYEZÉSEKET

és azoknak **kezesség** mellett való **pontos kivitelét** átvevő, **szükségben lévő kereskedőtől ingó és földbirtokosoktól;** továbbá kieszközlünk mindennemű **kölcsönököt első helyre,** valamint lebonyolítjuk **birtokok és budapesti házak vételét eladását és elcserélését,** melyek nálunk nagy választékban vannak előjegyzésben. **Birtok kölcsönök kieszközléséhez kérjük a telekkönyvi kivonatot a kataszteri birtokívet és az ingatlan részletes leírását beküldeni. Megkeresések eszközöltenek.**

LIPSCHER ÉS HOROVITZ
kereskedelmi irodájához
Budapest, V. Váci-körút 14.

ÉRTESÍTÉS.

Van szerencsém a n. é. közönség n. b. tudomására hozni, hogy mindennemű ingatlanok vételét — eladását, — bérbeadását avagy bérbevételét a legelőnyösebb feltételek mellett s a legrövidebb idő alatt közvetítem

Jó hírnevű vendéglőmben kitünő asztali bor 40 krtól 44 krig, — továbbá valódi hegyaljai szamorodni 1 forint 20 krtól 1 frt 60 krig kapható.

Weinberger Manó,
S.-A.-Ujhely. Korona u.

Tk. 8406/1901. szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

A homonnai kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy M. kir. kincstár végrehajtónak néhai Schwarz Markusz végrehajtást szenvedő elleni 59 kor. 76 fil. tokekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a sátoralja-ujhelyi kir. törvényszék a sztrópkói kir. járásbíró, mint területén lévő Komarócz községben fekvő

1. a komaróczy 64. sz. tjkben néhai Schwarz Markusz örökösei Herskovits Hermanné született Swarcz Mari, Fried Salamon Ignácné szül. Schwarz Hani, kiskoru Schwarz Rézi, Szidónia, Móicz, Dávid, Róza nevével álló 1 sor 35 hr. szám alatt főtett 27 összeírású szemu cselédházra udvarra 1200 korona kikiáltási árban.

2. a komaróczy 65. számú telekkönyvben 36 és 479 a helyr. szám alatt fölvelt s most Fried Salamon Ignácné szül. Schwarz Hani, kisko u Schwarz Rézi, Szidónia, Móicz, Dávid és Róza, valamint önjogu Fried Ignác nevével álló komaróczyra és a na Roven dűlőben lévő szántóföldre 504 korona kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1901. évi április hó 4-ik napján** délelőtt 10 órakor Komaróczon, megtartandó nyilvános árverésen a megálapított kikiáltási áron alól is eladtni fognak.

Árverezni szándékozók tartóznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 120 kor.-t illetve 40 kor. 40 fillért, készpénzben vagy az 1881. LX. t.-czikk jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. hó 1. 3333. sz. a. kelt igazságügymin. rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kikiáltott kezehez letenni vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervény: átszolgáltatni.

Kelt Homonnán, a kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóságnál 1900. évi december hó 12-án.

Dr. Oláh, kir. albiró.

A magy. kir. államvasutak gépgyárának vezérügynöksége

BUDAPEST, Váci-körút 32. szám.

ajánlja a magy. kir. államvasutak gépgyárában készült
gőzcsepplő-készleteit, szalmakazalókat,

„MILLENNIUM”

legújabb szerkezetű

fűkaszáló-, marokrakó- és kéveköttő aratógépeit,
továbbá: a szab. osztr.-magyar államvasutársaság reszei mezőgazdasági gépgyárában készült 4 lőerejű gőzcsepplő-készleteit, Sack rendszerű **acélöntésű ekével ellátott ekéit** és egyéb mezőgazdasági eszközeit.

Hirdetmény.

A t. cz. közönség tudomására hozatik, hogy alulírott intézet földbirtokokra és S.-A.-Ujhelyben lévő házakra 10—50 évig terjedő

Törlesztési kölcsönöket

eszközöl.

A feltételekre vonatkozó bővebb felvilágosítással szolgál a

S.-A.-Ujhelyi Népbank mint Takarékpénztár.

Szmezsányi János ur tulajdonát képező vékei uradalomban eladó 25 mm. elsőrendű veres here mag. Ugyanott öt darab négy éves 141—143 cm. magas „Pusztafia“ félvér amerikai mén után nevelt kocsiló s ménesbeli csikó olesó áron eladó. — Tudakozódásokkal kérjük az uradalom intézőségéhez Véke u. p. Király-Helmezc fordulni.

A gazdaság intézősége.

Bikszádi
árlappal
és ismertető
könyvecskével
bérmentve szolgál a
= **kutkezelőség** =
Bikszád
(Szatmár-megye.)

Bikszádi

Ásványos gyógyvizet
mely egyedül a maga nemében, több hírneves egyetemi orvostanár és hírneves vidéki orvosok, hatástanál fogva fölébe helyezik a külföldi és drága Selters és Gleichenbergi vizeknek. Gyógyító hatása a bikszádi ásványos gyógyviznek kitűnően bevált idült és heveny légcsőhurut, hangszálhurut, vérköpés ellen. Nagy konyhasó tartalmánál fogva vérhányás, tüdőcsucs hurutnál és kezdődő gümőkórnál, továbbá kitűnő eredményt értek el a BIKSZÁDI VIZ alkalmazása által emésztetlenség, idült- és heveny-gyomor hurut, máj és epehólyag bántalmánál, a belek renyhe működésénél, vesehomokban szenvedőkénél, görvélykóros daganatoknál, heveny és idült női bántalmaknál, mint specificum vált be.

Bikszádi víz bérleje s a sztojkaí viz főelárusító:

Almer Lajos és Károly

nagybányai lakosok.

Sztojkaí

Ásványvizet,
mint erdély gyöngyét, nem hiába nevezték el magyar karlsbadi viznek mert tényleg annak gyógyhatása a szigorú diéta betartásával: idült gyomorbántalom, máj- és epehólyag, valamint epekő bajoknál, nem különben cukorbetegségnél alkalmazva, valóságos csodákat művel, kitűnő habbetegségnél alkalmazva, a légzőszervek összes bántalmánál, társu a sztojkaí ásványviz a légzőszervek összes bántalmánál, valamint a nőbajok és görvélykóros bántalmaknál is. — a sztojkaí ásványviz dús szénsavtartalmánál fogva akár borral, akár gyümölcszörppel vegyítve, mint kellemes üdítő ital pártját ritkítja. A sztojkaí ásványviz hos zas használata az ép szervezetben elváltozást nem idéz elő s így a rossz ivóvizet is pótolja bármely vidéken, annival is inkább, mert hosszabb állás után nem csapódnak ki belőle a szilárd alkotórészek. mely tulajdonsága lehetővé teszi a tengeren tuli szállítást.

SZTOJKAI

árlappal
és ismertető
könyvecskével
bérmentve szolgál a
forráskezelőség
Sztojka,
u. p. Magyar Lapos.
Szolnok-Doboka m.

Kapható: **Behyna Testv., Gyarmathy Béla, Malárosik György, Nagy Ferencz, Szent-Györgyi Vilmos** uráknál Sátoralja-Ujhely és **Pavletits György** urnál Sárospatakon.

Kleinmann és Klein

tölgy-, épület- és szerszámfa raktára
S.-A.-Ujhely, Deák-utca (fapiacz).

Raktárunkban készletben vannak és mindenkor kaphatók **Tölgyfa gerendák, szarufák, léczek,** továbbá:

Kapu oszlopok . . . . . 2 koronától 5 koronáig.
Kerítés oszlopok . . . . . 70 fillértől 1 kor. 30 fillérig.

Ajánljuk kerékgyártóknak **szerszámfákat, keréktalpak** és **küllőket; nyirfa és bükkfa rudakat,** ugyszintén nagy raktárt tartunk fűrészelt **tölgyfa** deszkából.

50 koronán felüli megrendeléseket helyben házhoz, vidékre a helybeli állomáshoz ingyen szállítjuk.

Vágott tüzfát eladunk mmázsánként 1 kor. 80 fillér; 2 mm. felüli megrendelésnél ingyen lesz házhoz szállítva.

Az uszoda szomszédságában lévő volt Vályi féle kertből építkezésre alkalmas **házhelyeket** adunk el, akár egészben, akár pedig parcellákra osztva 10 évi amortizáció mellett.

Kleinmann és Klein.

Legnagyobb czipő- és uri divat raktár.

Halász Herman ezelőtt özv. Rózsásy Lajosné Sátoralja-Ujhely, főtér.

Czipők csak a legjobb anyagból a legelegánsabb alakban nálam olesón beszerezhetők.

Egyedüli raktár a gomb, fűzős és zugg nélküli „Triumph“ czipőknek, mely egy érintéssel fel és lehuzható.

Óriási választék

uri divat-czikkekben,

u. m. legfinomabb férfi és fiu bel- és külföldi kalapokban, finom fehér és szines ingek, gallérok, kézelők és a legizlésebb nyakkendőkben, olesó árakban.

Ízléses séta- és táncz spangeres czipők.

Elismert legjobb

Czipő-krémek

minden színben.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Meghívás.

A „szerencsi szálloda részvénytársaság“

t. részvényesei

a f. évi április hó 6-án d. u. 3 órakor

a szálloda helyiségében tartandó

évi rendes közgyűlésre

azon megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az alapszabályok 10. §-a értelmében a részvényesek a közgyűlés tartamára annak megtartása előtt 48 órával Vitányi Bertalan igazgatónál lesznek leteendőek.

Tanácskozás tárgyai lesznek:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése a lefolyt üzleti évről.
2. Az előterjesztett számadások és az évi mérleg megvizsgálása és megállapítása.
3. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére a felmentvény megadása.
4. Igazgatóság és felügyelő-bizottság választása.

Szerencs. 1901. március 16-án.

Az igazgatóság.

HOFMEISTER IGNÁCZ

Kis-Kun-Halasi szőlőbirtokos,

ajánlja tisztán kezelt **saját termésű kitűnő borait** a következő faj szőlőkből:

- Kadarka pirhanyós fehér hektoliterenként 40 korona.
- Magyarka egész fehér hektoliterenként 40 korona.
- Kövidinka egész fehér hektoliterenként 50 korona.
- Burgundi veres hektoliterenként 50 korona.
- Rizling fehér hektoliterenként 60 korona.
- Furmint fehér hektoliterenként 60 korona.

A borok szállításához eladó kölcsönhordót ad, a mely 3 hó alatt sérületlen állapotban bérmentve visszaküldendő.

A szállítás rendszerint utánvétellel történik.

Meghívás
A SZEGI GŐZMALOM
RÉSZVÉNYTÁRSASÁGNAK
S.-A.-UJHELYBEN

1901. évi április hó 14-én délelőtt 10 órakor
 a zempléni megyei kereskedelmi-, ipar-, termény- és
 hitelbank helyiségében tartandó

rendes évi közgyűlésére.

A közgyűlés tárgyai:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság évi jelentésének tárgyalása.
  2. A mérleg megállapítása, illetve jóváhagyása.
  3. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére megadandó felmentvény iránti határozat.
  4. Határozat osztalék fizetése iránt.
  5. Határozat a részvénytársaság felosztása és evvel egyide- leg a társasági vagyonnak miként leendő felosztása iránt.
  6. A felszámoló bizottság (végelszámolási bizottság) tagjai számának, valamint díjazásának meghatározása és hatásköré- nek megállapítása.
  7. A felszámoló megválasztása.
  8. A társaság felosztása folytán a vezérigazgatónak és tiszt- viselőknök esetleg adandó tiszteletdíj megállapítása.
- Kelt Sátoralja-Ujhelyben, 1901. február hó 24-én.

Az igazgatóság.

Felhívtnak egyszersmind a t. részvényesek, hogy az alap- szabályok 9. §-a értelmében részvényeiket egy órával a köz- gyűlés megkezdése előtt a szegi gőzmalom részvénytársaság igazgatóságánál, illetve annak elnökénél a zempléni megyei keres- kedelmi-, ipar-, termény- és hitelbank helyiségében letétemé- nyezzék.

Bor-eladás.

1889. évi saját termésű valódi hegyaljai
szamorodni és asszú-bort

üvegenként is eladok.

Szamorodni 3 K. 20 f. Asszú 6 K. Finomabb asszú 10 K.
 literenkint.

könyvkereskedő **LÖVY ADOLF** S.-A.-Ujhely.

Első zempléni-megyei honi bútortermék
 S.-a.-Ujhelyben.

Bútorokat

vásárolni szándékozó n. é. közönséget van szerencsém meghívni a „Vörös ökör“ épületében a földszinten és az emeleten nyolcz teremben kényelmesen berendezett

BUTORRAKTÁRAIM

szíves megtekintésére, hol is hazai gyártmányu barok, ó-német és egyéb másnemű stilszerű bútorok a legké- nyesebb izlésnek is teljesen megfelelőleg, esinos és izlésteljes kivitelben kaphatók.

Kik eddig nálam bevásárolni szívesek voltak, meg- győződhetnek azon állításom igazságáról, hogy raktáram- ban csakis jó és szolid minőségű és bárminő kivánalom- nak megfelelő izlésteljes áruim vannak, miért is kérem e kedvező alkalmat megragadni és ígérem, hogy a n. é. közönség bizalmát mint eddig úgy ezután is igye- kezni fogok kiérdemelhetni.

Kiváló tisztelettel

WILHELM HENRIK.

Sátoralja-Ujhely, nyomtatott a „Zemplén“ gyorsajtóján.

Znaimi apró ugorka 5 literes üvegben 1 frt.

Gyarmathy Béla

fűszer- és vaskereskedő S.-A.-Ujhely (Rákóczy-utca.)

Van szerencsém a helybeli s vidéki nagyérdemű közönség szíves tudomására hozni, hogy 1889. évi

valódi tokaj-hegyaljai

4 puttonos asszu boraimat

1/2 literes palaczkokban 1 frt 80 krért és 1 literes palaczkok- ban 3 frt 60 krért árusítom.

Egész hordó vételnél előnyös árengedmény. Miért is mint megbízható tiszta édes esemege gyógybort jótállás mellett bár- kinek teljes megbízhatósággal ajánlhatom.

Üzletemben szolid árak és pontos kiszolgálat mellett be- szerezhetők, sokféle gazdasági vetemény és virágmagvak, legmagasabb csiraképesseggel, különféle gazdasági vas esz- közök. Husvétüi ünnepek bevásárlására: Nagy-Sárosi, Szegi és Csányi műalmi friss lisztek. Mindennemű fűszer- és élelmi cikkek; különféle nagyságu husvétüi színes tojások ezukorból és anilin tojás-festékek. — Zománcozott kék-márvány lemez és öntött vas edények.

Hathatós köhögés elleni Spanyol tea. — Gyorsan száradó és tartós fényü padló-mázak. Örölt olaj és különböző színü porfestékek jutányos árakban.

A nálam bevásárolt áruk hazaszállítását szívesen eszközölöm.

A nagyérdemű közönség szíves pártfogását kérve maradtam tisztelettel

Gyarmathy Béla.

A Gyarmathy örökösök tulajdonát képező Kazinczy-utca 513. számú ház, kerttel együtt, mely két utcára vezet, szabad kézből eladó. Ertekezhetni fentirt örökösök megbízottjával.

Legfinomabb amerikai és szalon-petroleum.

Keil-lakk

(Glasur)

legkitünőbb mázoló-szer puha padló számára, 1 nagy palaczk ára 1 frt 35 kr. — 1 kis palaczk ára 68 kr.

Viasz-kenőcs

legjobb és legegyszerűbb beeresztő- szer kemény padló számára. 1 kö- csög ára 45 kr.

Aany-fénymáz

képkeretek stb. bearanyozására. 1 kis palaczk ára 20 kr.

Fehér „Glasur“-fénymáz

Legjobb szer mosdó-asztalok, ajtók, ablakdeszkák stb. ujonnan befestésére. 1 doboz ára 45 kr. Mindenkor kaphatók

BEHYNA TESTVÉREK czégnél **S.-A.-UJHELY.**

21 év óta fennálló hordó gyáramban
GÖNCZI HORDÓK
 jutányos árban kaphatók.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomá- sára hozni, hogy

téglagyáramat

a mai kor kivánalmainak megfelelően

gőzgéppel és körkemenczével

rendeztem be, melyben mindenféle specziel munkákat készítek u. m.:

1. Francia hornyolt tetőcserep, melyből 14 drb. fed. □ méterenként, sulya 35 kiló.
2. Hozzávaló disz gerinczserep.
3. Többféle nagyságu alagesővek, mező és szőlővizek, vala- mint nedves lakások lecsapolásához.
4. Gép falitégla.
5. Préselt sima téglá disz munkákhoz.
6. Kézi falitégla.
7. Kézi közönséges fedéleserep.
8. Gépi közönséges fedéleserep.
9. Vízépítési fagyálló téglá.
10. Boltozat ürtégla.
11. Virágágy disztégla.

Aruimat a sárospataki vasuti állomáshoz vagonokba rakva jutányosan számítom. — Gyáramat a n. é. közönségnek b. pártfogásába ajánlvá

Kitünő tisztelettel

Nieszner Ferencz,

hordó és gőztéglagyár tulajdonosa. Sárospatak.

Az alakesővek és hornyolt cserepek bizományosai:

Behyna Testvérek — S.-A.-Ujhely.